

11 Nuummi umiarsualivik

11.1 Maannakkut pissutsit unammilligassallu

Nuummi umiarsualivik Kalaallit Nunaanni annersaavoq qitiunerpaamillu inissisimalluni. Nuummi umiarsualivik Imarpik ikaarlugu usinik angallassinermi pingaarnertut atorneqarpoq, aammalu Imarpik ikaarlugu containerit avannamut nassiunneqartut 40-50%-iinut apuuffiusarpoq, aammalu Imarpik ikaarlugu containerit kujammut nassiunneqartut 30%-erpiaannik nassiussiviusarluni. Taamatuttaaq nassiussat ataasiakkaat 30%-ingajaannik aammalu 10%-iisa missaannik nassiussiviusarpoq.

Royal Arctic Line-p (RAL), Imarpik ikaarlugu nassiussanik angallassinermik isumaginnittuusup umiarsualivimmik atuinerata saniatigut umiarsualivik pingaartumik aalisariutinit, umiarsuarnit sinersorlutik takomariartitsisartunit, Arctic Umiaq Line-mit (AUL) kiisalu angallatinit minnernit arlalinnit atorneqarpoq.

Pisinnaasaqarnermut ajornartorsiutit

Ilusiliaq 11.1.1-imi takuneqarsinnaasutut Nuup umiarsualiviani talittarfik arlaqarput: Imarpik ikaarlugu umiarsuarnut talittarfik nutaaq 100 m-iusoq, Imarpik ikaarlugu umiarsuarnut talittarfitoq 170 m-iusoq, umiarsuarnut sinersortaatinut talittarfik 40 m-iusoq, umiarsuaqqanut talittarfik 52 m-iusoq, kiisalu pujortuleeqqanut, aalisariutinit kilisaatinut talittarfik katillugit 165 m-iusoq.

Ilusiliaq 11.1.1 Nuummi umiarsualivik

Najoqqutarisaq: Namminersornerullutik Oqartussat (2007).

Umiarsualiviup nunataa 135.000 m²-t missaannik angissuseqarpoq, tassanilu nunataq RAL-ip containerinut atugaa 25.000 m²-t missaannik angissuseqarpoq. Nunatami containerersorfiusumi

pilersitsisinnaassuseq nunatap killeqarnerinnaanit killilersorneqanngilaq, aammali ilutsimigut killilersorneqarpoq: amitsoq teqeqqortoorlu.

Nutaamik sananissaq imaluunniit alliliinissaq

Nuummi umiarsualivimmi pioreersumi pisinnaasat tamakkingajalerput, tassanilu talittarfinni pissutsit nunataanilu pissutsit pineqarput.

Nassiussat amerlissutissaattut naatsorsuutigineqartut, tamatumalu kingunerisaanik pisinnaasatigut ajornartorsiuteqalernissap annertusinissaanut naatsorsuutigineqartut pissutigalugit Nuummi umiarsualivimmi pisinnaasat annertusineqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Aaqqiissutissanik assigiinngitsunik siunnersuuteqartoqarpoq: Qeqertani umiarsualivimmik nutaamik sananissaq, imaluunniit tassunga taarsiullugu umiarsualivimmi pioreersumi talittarfiit nunataalu ilanngullugit alliliinissaq.¹⁹¹

Umiarsualivik annerulersinneqanngippat, ullumikkut pissutsinut naleqqiullugu, ilaatigut pilersissinnaasat annikillinerisa kingunerisaanik, ilaatigullu suliaasat peerneqartunit imaluunniit piviusunngortinneqanngitsoortunit isertitassanik annaasaqarnerup kingunerisaanik aningaasaqarnikkut sunniutaanerluttunik arlalinnik pinngortoqassasoq naliliisoqarpoq.

Siusinnerusukkut misissuinerit

Nuummi nutaamik talittarfiliornikkut imaluunniit pioreersup allinerata kingunerisaanik aningaasaqarnikkut sunniutissat pillugit misissuinerit arlalippassuarnik ingerlatsisoqartarsimavoq. Misissuinerit taakkunannga pingaarnerit tassaapput:

- Deloitte 2008. *Nuummi nutaamik umiarsualiviliorneq. Aalajangiiffigisassatut saqqummiussa.* 2008-mi novembarimi.
- Namminersornerullutik Oqartussat 2007. *Nuummi nunat tamat akornanni umiarsualivik A/S-imut aningaasaqarnikkut tunngaviusut. Naqitaagallartoq.* Namminersornerullutik Oqartussat sinnerlugit NIRAS Greenland A/S. 2007-imi novembarimi.
- Nuup Kommunea aamma Namminersornerullutik Oqartussat 2006. *Nuummi umiarsualivik – Imapik ikaarlugu umiarsuarnut umiarsualiviup pioreersup allineqarnissaa imaluunniit Qeqertani umiarsualivik nutaaq.* 2006-imi septembarimi.
- Namminersornerullutik Oqartussat (Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisortaqarfiup umiarsualivinnik alliliinissamut nassuiaataa) 2006. *Umiarsualivinnik alliliinissamut nassuiaat.* 2006-imi maajimi.
- Nuup Kommunea 2004. *Nuummi umiarsualivinnut tamarmiusunut pilersaarut.* Nuup Kommunea sinnerlugi NIRA Greenland A/S. 2004-mi juunimi.

¹⁹¹ Oqaatsip "umiarsualivik nutaaq"-p matumani matumalu kinguliani atorneqarnerani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nunataanillu tassunga atasumik, mannakkut umiarsualivimmut tapertaasinnaasumik sananissaq pineqarpoq.

- Umiarsualiviit pillugit suleqatigiissitaq 2003. *Umiarsualivinnik alliliinissamut siunnersuutigineqartunit inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu naliliinerit*. 2003-mi novembarimi.
- INUPLAN 2008. *Qeqertani umiarsualivik containerersorfiusoq nutaaq*. Nassuiaat Excel regnearkilu, Nuup Kommuneata aamma Namminersornerullutik Oqartussat Qeqertani umiarsualiviliassap nutaap sananeqarnissanut 2006-imi missingersuusiarisimasaanik iluarsiiiffiusoq (2006), Nuup Kommuneata, Namminersornerullutik Oqartussat aamma Royal Arctic Line-p suliniuteqarnerisigut suliarineqartoq. 2008-mi maajimi.

Nalunaarusiani tamaginni tikkuarneqarpoq umiarsualiviit nunataanni pioreersuni tamani pisinnaasamut ajornartorsiutit ima annertutigilersimasut, allaat umiarsualivimmi pisinnaasat allineqarnissaat kissaatigineqalersimalluni imaluunniit pisariaqalersimalluni. Umiarsualivinni sullissisut pisinnaasatigut annertunerusumik annikinnerusumilluunniit killilersorneqarnertik pissutigalugu pilersissinnaasamik annertuumik annaasaqartarput.

Nutaamik sananissaq – aaqqiissutissaq siunissamut pitsaanerpaamik qulakkeeriffiususaaq
Nuup Kommuneata aamma Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarusiaanni (2006) aaqqiissutissat qinigassani marluusuni, tassalu umiarsualiviup pioreersup allineqarnissanut aamma Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananissamut siunnersuutigineqartuni aningaasaqarnikkut sunniutissat nassuiaatigineqarput. Taakkununga tunngatillugu 2006-imi missingersuusiasut INUPLAN-imi iluarsaanneqarput (2008). Tassani allassimavoq, Qeqertani umiarsualivik containerersorfiusoq nutaaq umiarsualiviup mannakkut atorneqartup allineqarnissanut akisunerusoq. Suliassalli nassatarisaanik attaveqaatinut aningaasaliissutissat, qinigassani marluusuni pisariaqartutut nalunaarusiami naliliiffigineqartut naatsorsukkanut ilanngunneqarnerini sanaartugassanut aningaasartuutissat assigiinngissutissaat annikitsunnguuvuq: Alliliinermi 345 mio. koruunit, aamma Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik 320 m-imik talittarfilimmik aamma 40.000 m²-nik nunatalimmik sananissamut 416 mio. koruunit, tassalu ilusiliaq 11.1.2-mi “immikkoortoq” 1-imut.

Malugalugu, “immikkoortoq 1” tassaammat umiarsualivik nutaarluinnaq. Taaguut immikkoortoq 1 taamaallaat immikkoortuni kingusinnerusuni pisariaqarpat umiarsualiviup alleqqinneqarnissaata periarfissaqarnera saqqummiunniarneqarpoq. Tamanna misissuinerimi matumani misissuiffigineqanngilaq.

Sanaartugassanut aningaasartuutit assigiinngissuteqarnerat pitsanngorsaaneermut, Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananermi anguneqartussanut atatinneqassaaq: ilaatigut containerinik passussinerimi pitsanngorsaaneermut, maannakkut umiarsualiviusumi sulianut allanut pissutsit pitsaanerulernerinut, umiarsualiveqarfimmut/umiarsualiveqarfimmiit angallannikkut pissutsit pitsaanerulernerinut. Tamatuma saniatigut umiarsualivimmi pioreersumi ineriartortitsinissamut periarfissat pitsaanerulissapput (qerititsiveqarfiit nutaat, siunissami nunap avataani suliffinni suliassat il.il.), kiisalu illoqarfiup tulluarnerusumik ineriartorneranut iluaqutaassallutik. Tamatuma peqatigisaanik Qeqertani umiarsualivimmut atatillugu ineriartornissamut periarfissat pitsaasuupput, talittarfik 320 m-inik takissusilik ajornaquteqanngitsumik 480 m-inut tallineqarsinnaammat, taamatullu nunataa 370.000 m²-inut allineqarsinnaalluni, maannakkullu umiarsualivimmi pioreersumi nunataa 135.000 m²-it missaanniippoq, nunataanit 25.000 m²-t missaanniittoq containerersorfiulluni.

Ilusiliaq 11.1.2 Nuummi Qeqertani umiarsualivik nutaaq

Nassuiaat: Immikkoortoq 1-imi suliaasaq ilivitoq misissuiffigineqartoq pineqarpoq, immikkoortullu kingusinnerusukkut suliarineqarsinnaasut misissuinnermut matumunnga ilaatinneqanngillat. Najoqqutarisaq: Namminersornerullutik Oqartussat (2007).

Ataatsimut isigalugu misissuqqissaarnerni nalunaarusianilu maannamut suliarineqarsimasuni tikkuarneqarpoq Qeqertani nutaamik umiarsualiviliornissaq siunissami umiarsualivimmi unammilligassanut aqqiissutissatut naleqqunnerpaassasoq tamatumalu peqatigisaanik inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu umiarsualiviup pioreersup allineqarnissaanut sanilliullugu qinigassani pilerinernerpaajulluni.

Tamatuma kingunerisaanik Isumalioqatigiissitaq aalajangerpoq, Qeqertani umiarsualivimmik nutaamik sananissap aningaasaqarnermut sunniutissai misissuiffiginarlugit. Qinigassaq umiarsualivik containerersorfusoq 320 meteri nutaaq nunataalu 40.000 m², tassalu ilusiliaq 11.1.2 naapertorlugu immikkoortoq 1 aallaavigineqartussatut aalajangiunneqarpoq, tak. Nuup Kommunea aamma Namminersornerullutik Oqartussat (2006) aamma INUPLAN (2008).

Erseqqissaatigineqassaaq, matumani misissuineq, siunissamut ungasissumut unammilligassanik misissuiffiusoq pineqarmat, taamaattumillu ukiuni 25-30-ni tulluuttuni nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaannut naatsorsuutigisat aallaavittut pingaarutilittut ilaatinneqarmata. Naatsorsuinerimi umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap ukiuni sisamani 2011-miit 2014-imut sananeqareerluni 2015-imiit atorneqalernissaa tunngavigineqarpoq. Ukiut 25-it siumut missiliuiffiummata, piffissaq aningaasaliiffiusussatut atorneqartoq 2039 tikillugu sivilissuseqarpoq, aammattaaq tak. ilanngussaq 11.1.

Matuma kinguliani inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik naatsorsuinerimi aamma umiarsuarmi containerersorfiusumi nutaami pitsanngorsaanerimi angusat kingunerisaannik suliunnaarsinneqartut allamik suliffeqalernissaaq tunngavigineqartunut ilaatinneqarpoq. Apeqqut taanna kapitali 17-imi annertunerusumik nassuiaatigineqarpoq.

Kapitali 17-imi aamma angallassinermut aningaasaliissutit imminnut akilersinnaasut aammattaaq piffissaq eqqarsaatigalugu qanoq tulleriarneqarsinnaanersut Isumalioqatigiissitap isummersuutini allappai, tamatuma aalajangiiffigineqarnissaa soorunami politikikkut suliassaammat. Taamaattumik Nuummi umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap 2011-mi sananeqalereersimanissaa aammalu ukiuni sisamani naatsorsuutigineqartutut sananeqareerluni 2015-imi atorneqalereersimanissaa naatsorsuinerimi tunngavigineqartutut isigineqassaaq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq, Nuup umiarsualivia aqqusaarlugu avannamut nassiussat amerlanerpaaffigigallagaat 2008-mi anguneqarsimammat, mannaalu tikillugu suli qaangerneqarsimanani. Nuup umiarsualivia aqqusaarlugu kujammut nassiussat amerlanerpaaffiat 2007-imi anguneqarpoq. Tamanna aalisakkat tunisat kujammut nassiussat amerlanerpaartarisartagaasa aammattaaq 2007-imi amerlanerpaaffiisa anguneqarnerannut aammalu aalisarnerup avannamut nikeriarneranut Nuummilu umiarsualivimmi naammassinnissinnaanerup naammannginneranut atatillugu isigineqassaaq. Naammassinnissinnaanerup killeqarnera iluarsineqaraluarpuunniit Nuuk aqqusaarlugu kujammut nassiussat ukiuni tallimaniit qulinut tulluuttuni siullerni 2007-imi amerlanerpaaffigisaat sinnerlugit amerlatigilernissaaq naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik maannakkut umiarsualivimmi atortut Nuuk aqqusaarlugu nassiussat amerlassutsimikkut suli ukiualunni naammassineqarsinnaasat, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap naliliinermini tunngavigaa.

Siunissamut ungasissumut aningaasaliiffiusussamut, misissueqqissaarnerni ukunani atorneqartumut soorunami ajutoorfiusinnaasut annikitsuunngillat. Isumalioqatigiissitap imaaliormigut tamanna eqqarsaatigisimavaa: 1) misissueqqissaarnerni tunngavissanik qitiusunik mianersortumik naliliineq, 2) Nuummi umiarsualivinni atortut allanngortinneqannginnerisa kingunerisaanik isertitassatut annaasassat nalorninartoqartorujussuit eqqarsaatiginngilluinnarneqarnerat, aamma 3) Qeqertani umiarsualivimmi containerersorfiusumik nutaamik sananissap toqqarneqarnerani malussajassutsimik naatsorsuinerit, qinigassami tunngavissunik ajorseriartitseqqittut.

Nuummi umiarsualiviup allineqarnissaanut misissuinerit matuma kinguliani taaneqartut nassuiarneqarnerini, Qeqertani umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap imminut akilersinnaanissaanut nassiussat ineriartornissaattut naatsorsuutigisat ilimagisallu apeqqutaasorujussuususaanerat eqqaamaneqassaaq.

Imarpik ikaarlugu Nuuk aqqusaarlugu nassiussat amerlassusaasa akuerineqartut amerlinissaannik – avannamut nassiussat 2030 tikillugu ukiumut agguaqatigiissillugit 2,6%-inik amerlinissaannik, tamatumalu kingorna amerlassutsimikkut allannguuteqannginnissaannik, aammalu kujammut nassiussat 2030 tikillugu ukiumut agguaqatigiissillugit 1,5%-inik amerlinissaannik, tamatumalu

kingorna amerlassutsimikkut allannguuteqannginnissaannik – ilisimagisaqarneq tunngavigalugu Nuup Kalaallit Nunaanni umiarsuarnut imarpik ikaarlugu angalasartunut talittarfittut qitiusutut pigiinnarneqarnerani, maannakkut Nuummi umiarsualivimmi containerersorffiusumi pisinnaasat annertunerusumik ajornartorsiorfigineqalissapput. Aamma ilanngussaq 11.1-imi erseqqissarneqartutut Nuup umiarsualivia aqqusaarlugu nassiussat amerlassusilerneqarnerinut tunngavigineqartut taakku mianersortumik missiliugaapput, pingaartumik avannamut nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaannut naatsorsuutigisat pissutaallutik.

11.2 Tunngaviusuni qitiusut¹⁹²

Nuummi Qeqertani nutaamik umiarsualiviliortoqassappat, aallaqqaammut umiarsualivik containerersorffiusoq, 320 m-imi narlorissumik talittarfilik, imartaalu 15 m-inik itissusilik, aammalu tassunga atasumik 40.000 m²-imik nunatalik (Ilusiliaq 11.1.2-mi immikkoortoq 1) sananeqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Tassani inissiinermi immikkoortuni kingusinnerusuni talittarfiup immikkoortoq 1-imi 320 m-inut takissusilerneqartup, avannamut kujammullu 480 m-inut ilaqqinneqarnissaa periarfissinneqassaaq. Tamatuma saniatigut nunataa 40.000 m²-inik 370.000 m²-it missaannik angissuseqalertillugu allineqarsinnaassaaq. Ilusiliaq 11.1.2-mi tamanna takussutissiorneqarpoq.

Erseqqissaatigissallugu pingaaruteqarpoq, Qeqertani umiarsualiviliassaq nutaaq pissutsinut tunngaviusunut assersuunneqarmat, tassanilu umiarsualivik allineqassanngilaq, kisiannili ullumikkutut ingerlaannassaaq, nassiussat amerlassusissaat naatsorsuutigineqartut isumaginissaannut iliuusissanik pisariaqartinneqartunik ilassuserneqassalluni.

Umiarsualivik pioreersoq imarsiornermi siunertanut atorneqaannassaaq

Immikkoortoq 1-ip pilersinneqarnerata kingorna maannakkut umiarsualiviusup imarsiornermut atatillugu sulianut ukiuni arlalinni atorneqaannarnissaa naatsorsuutigineqarpoq (ilaasunut utaqqisarfit, sinerissap avataani sulianut umiarsualivittut aallaavittut il.il.). Aatsaat alliliisoqarqissappat, ingerlatat taakkua ilaasa tamarmilluunniit umiarsualivimmi atortunit pioreersunit nuunneqarsinnaanerata naliliiffineqassaaq. Taamaaliornikkut nunaminertap tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit illoqarfinni sanaartukkanut atorneqarsinnaaneranut ammaassisoqassaaq. Taassumali nalinga inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik naatsorsuinnermut ilaatinneqanngilaq, ilaatigut tamanna pillugu nalornissuteqarneq, ilaatigullu umiarsualivimmik containerersorffiusumik nutaamik qinigassamik mianersortumik naliliinerup kingunerisassai pissutaallutik.

Tunngaviusumik najoqqutassiorneq

Inuiaqatigiinni aningaasaqarnermi sunniutissat naliliiffigisinnaanarlugit, tak. aamma ilanngussaq 11.1, tunngaviusumik najoqqutassiortoqarpoq, 2039-p tungaanut piffissatut aningaasaliiffiusussatut naatsorsuutigineqartup naanissaata tungaanut Nuup umiarsualivia aqqutigalugu nassiussat isumagineqartarnissaannut, aammalu tamatuma inuiaqatigiit aningaasaqarneranut sunniutissaannut naatsorsuutigisat nassuiarneqarnerinik naliliiffineqarnerinillu imalimmik. Najoqqutassiani tunngavigineqartuni umiarsualivik pioreersoq allineqarani atorneqaannassaaq – taamaattorli avataani toqqorsivilerneqassalluni – aammalu tassani paasissutissat, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap RAL-imit piniarsimasai annertuumik tunngavigineqarput.

¹⁹² Qeqertani umiarsualivimmik containerersorffiusumik nutaamik sanasinnaanermut atatillugu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik naatsorsuinnerit erseqqissarneqarnissaat kissaatigineqarpat, matuma kinguliani allassimasut atuarneqannginnerini ilanngussaq 11.1-ip atuarneqarnissaa inassutigineqarpoq.

Najoqqutassiani tunngaviusuni Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananissamut sanilliullugu sunniutissat pitsaanngitsut arlallit pilersussaapput pilersinnaallutilluunniit. Containerinik passussinermi taamatullu Imapik ikaarlugu angallassinermi angusaqarsinnaassuseq annikinnerulissaaq, taamatullu isertitassaasinnaasut arlallit annaaneqassallutik. Tamanna soorunami aningaasaliissutissat, Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananissamut atorneqartussat illuatungiliullugit nalilersorneqassaaq.

Nassuiaatit ilanngussaq 11.1-imi takuneqarsinnaapput

Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik sananissamut najoqqutassiani tunngaviusuni najoqqutassianilu qinigassani aningaasaqarnikkut sunniutissat assigiinngissutaat, ilanngussaq 11.1-imi innersuussutigineqartumi ersarinnerusumik naliliiffigineqarput nassuiarneqarlutillu.

Aningaasaqarnikkut sunniutissat naatsorsornerini ataasiaannartumik aningaasartuutissat aamma ingerlaavartumik aningaasartuutissat immikkoortinneqarput. Takussutissiaq 11.2.1-imi aamma takussutissiaq 11.2.2-mi ataasiaannartumik aningaasartuutissat aamma ingerlaavartumik aningaasartuutissat assigiinngissutaat eqikkarlugit saqqummiunneqarput, taakku akornanni assigiinngissutit inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissuinermt soqutiginaateqarmata.

Takussutissiaq 11.2.1 Ataasiaannartumik aningaasartuutitut ataatsimut takussutissiaq

	Mio. kr. (2010-imi akit)
Qeqertani umiarsualivimmik nutaamik sananissamut aningaasartuutit – imm. 1 (tamatumma nassatarisaanik attaveqaatinut aningaasaliissutit ilanngullugit)	478
Najoqqutassiami tunngaviusumi avataani toqqorsivimmut nunaminertanut ilaliussanut aningaasartuutissanit sipaakkat	8
Ataasiaannartumik aningaasartuutissat assigiinngissutaat	470

Nassuiaat: Ataasiaannartumik aningaasartuutissanut missiliukkanut nassuiaatit ersarinnerusut pillugit ilanngussaq 1.1 takuuk.

Oqaatigineqartutut piffissap sanaartorfiusup ukiunik sisamanik sivilissuseqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamatullu sanaartornissamut aningaasaliissutissat amerlaqatigiissillugit ukiunut sanaartorfiusunut sisamanut, 2011-miit 2014-imut agguarneqarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

Takussutissiaq 11.2.2 2015-imiit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit ingerlaavartumik aningaasartuutissat ataatsimut takussutissiornerat

Ukiunut mio. kr.	2015	2020	2025	2030
Nuummi umiarsualivimmi nutaami ingerlatsinermut aserfallatsaaliuiner-mullu aningaasartuutit amerlissutissaat	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Ingerlatsinermut aningaasartuutit, avataani toqqorsivik	2,5	2,5	2,5	2,5
Tunngaviusumi umiarsuarnik sullissinermut piffissap atorneqartup anner-tusinera	3,3	5,1	7,3	10,3
Tunngaviusumi tunniussisarnermut piffissap atorneqartup annertusinera	5,6	6,3	7,2	8,1
Tunngaviusumi biilertartunut sullissinermut piffissap atorneqartup anner-tusinera	1,3	1,4	1,6	1,8
Tunngaviusumi piffissap imaatigut angallaviusup sukkanerusumik inger-lanneqalernera pissutigalugu orsussamik atuineruneq	0,2	0,8	2,3	4,5
Tunngaviusumi avataani toqqorsivimmut/toqqorsivimmiit containerinik assartuussinermut aningaasartuutaaneruset	8,9	13,7	22,5	27,3
Tunngaviusumi imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaane-rup aqutsinerullu pitsaannginnerata kingunerisaanik aningaasartuutaane-ruset	19,0	19,0	19,0	19,0
Aningaasartuutit ingerlaavartut assigiinngissutaat katillugit	38,0	46,0	59,6	70,7

Nassuiaat: Aningaasartuutissanut ingerlaavartunut missiliukkanut nassuiaatit ersarinnerusut pillugit ilanngussaq 11.1 ta-kuuk.
Takussutissiami ukiut allanneqartut akornanni aningaasartuutit ingerlaavartut amerlaqatigiissitsilluni nutarterlu-git naatsorsorneqarput, taamatullu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissuinermi 2031-imiit 2039-mut kisit-sisini – allamik allassimasoqartinnagu - 2030-mut annertussusiliussat amerlaqatigitinneqarlutik.

Nassiussat amerlassusaat, pisinnaasat angalanissanullu pilersaarutit

Erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq, nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaannut naatsorsuutigisat, tamatumunngalu atatillugu najoqqutassiani tunngaviusuni aammalu nutaamik umiarsualiviliornermi umiarsuit taakkulu angissusaat eqqarsaatigalugit misissuinerit ingerlanneqarmata. Umiarsualivik nutaaq umiarsualivinnik anginerusunik atuinissamut ammaassisussaammat, pissutsini marluusuni taakkunani assartuussinermi suliaasat assigiimmik naammassineqartartussaangillat.

Pissutsinili marluusuni assigiimmik sullissinissaq naatsorsuutigineqarpoq, tassalu pissutsini tunngaviusuni aammalu pissutsini qinigassani, Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sanaffiusuni angalanissanut pilersaarut pingaarneq tassani pineqarpoq.

Takussutissiaq 11.2.2-mi takuneqarsinnaasutut, immikkut ittumik usitussusiliinissatut naatsorsuutigineqartumi, kiisalu tunngaviusumi piffissamik atuinermi annaasaqaatinut angummanniarluni aningaasartuutaanerussanut sipaakkani imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaanerup ingerlatsinerullu pitsaannginneranut aningaasartuutitut sipaagassat (imaatigut angalanerup sukkanerusumik ingerlanneqarnera pissutigalugu orsussamut atuineruneq) ilanngunneqarput. Nutaamik umiarsualiviliornernup kingunerisaanik umiarsuarnik anginerusunik atuinissaq tassani pineqarpoq. Tamatuma saniatigut umiarsualivik allineqarpat umiarsualivimmi piffissamik atuinerup sivikinneruleranata, tamatumalu sunniutigisaanik arriinnerusumik angalasinnaalernerup kingunerisaanik ikummatissamut sipaagaqartoqarsinnaassaaq.

Tamatumunnga ersarinnerusumik nassuiaateqarneq eqqarsaatigalugu ilanngussaq 11.1 innersuussutigineqarpoq.

11.3 Inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutissat

Isertitaqarnerussutaasinnaasut naatsorsukkanut ilanngunneqanngillat

Aningaasartuutitut ingerlaavartunut missiliukkat nalorninartoqartinneqarput. Minnerunngitsumik nunap avataani suliaqarfinnut umiarsualivittut tunngaviusutut suliani, umiarsuarnik sinersorluni takornariartsinermi kiisalu kilisaatinit nunanit allaneersunit isertitaqarnerussutissatut missiliukkat tamatumani pineqarput, tak. immikkoortoq 10.3.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq mianersortumik tunngaveqarniarneq aallaavigalugu isertitaqarnerussutissat taakku ilaatinniarnagit aalajangerpoq, taakkulu aamma Nuummi umiarsualiviup saniatigut umiarsualivinnik allanik alliliinermi piviusunngortinneqarsinnaapput. Tassalu aningaasartuutissanit sipaakkat aammalu pitsanngorsaannermi iluanaarutissatut anguneqartut kisimik misissuinermut ilanngunneqarput.

Nuummi umiarsualiviup containerersorfiusup inuiaqatigiit aningaasaqarnerat tunngavigalugu misissueqqissaarfigineqarnerata, umiarsualiviup pioreersup atorneqaannarneranik tunngaveqartup inerner, takussutissiaq 11.3.1-imi ukiumut diskontop erniai 4%-it piviusunngortitassat tunngavigalugit maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit, taamatullu suliassaqaarfiup iluani erniat atorlugit takutinneqarput. Suliassani misissueqqissaarfigineqartuni tamani pisutut suliassat akornanni sanilliussisinnaaneq annertusiniarlugu maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit 2010-mi erniaasunik tunngaveqartinneqarput.

Takussutissiaq 11.3.1 Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananermi maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit aamma suliassaqaarfiup iluani erniat

Mio. kr. (2010-imi akit)	NNV
Sanaartornermut aningaasartuutit	-426
Naliusup sinnera	145
Sanaartornermut aningaasartuutit, katillugit	-281
Aserfallatsaaliuinermut aningaasartuutit, umiarsualivik	-51
Ingerlatsinermet aningaasartuutit, toqqorsivik	33
Tunngaviusumi umiarsuarnik sullissinermet piffissap atorneqartup annertusinera	95
Tunngaviusumi tunniussinermet piffissap atorneqartup annertusinera	94
Tunngaviusumi umiarsualivimmi piffissap atorneqartup annertusinerata	31
angumeriniarneqarnera	
Tunngaviusumi avataani toqqorsivimmut/toqqorsivimmiit biliussineq	262
Tunngaviusumi imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaannerup aqutsinerullu pitsaanginnera	254
Umiarsualivimmut sullissisumullu ingerlatsinermet sunniutissat, katillugit	719
Tunngaviusumi biilertartut utaqqisarnerisa sivitsornera	21
Akitsuitit sunniutaat	0
Akilerartarnerup nikinnerani annaasat	26
Sunniutit allat	0
Sunniutit allat, katillugit	26
Maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit katillugit (NNV)	484
Suliassaqaarfiup iluani erniat, ukiumut %	9,2%

Sanaartornermut aningaasartuutit

Sanaartugassanut aningaasartuutit katitigaanera ilanngussaq 11.1-imi takuneqarsinnaapput. Nalingisa minnerpaaffilerneqarnerat, piffissap aningaasaliiffiusup ukiunik 25-nik sivilissuseqartup naanerani sanaartugassanut aningaasaliissutit piviusunngortinneqartussat amerlaqataat, diskontop erniaa ukiumut 4%-iusoq utertillugu naatsorsukkanut ilanngunneqarpoq. Taamaattumik sanaartugassanut aningaasartuutissat maannakkut nalingat ilanngaasereerlugu, naliusup sinnera ilanngullugu 280 mio. koruuniuvoq.

Umiarsualivimmuq sullissisumullu ingerlatsinermut sunniutissat

Pissutsinut tunngaviusunut naleqqiullugu Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananermi pitsanngorsaanneri pissarsiassat aningaasartuutinillu sipaagassat, ilanngussaq 11.1-imi ersarinnerusumik nassuiarneqartut anguneqarsinnaapput. Pissarsiassat aningaasatuutinillu sipaagassat taakku umiarsuarnik sullissinermut pitsaannerusumut, aammalu containerit biilertartunut tunniunneqartarnerinut, biilertartut sullinneqartarnerisa sivikinneruneranut aammalu Imapik ikaarlugu umiarsuit imminut akilersinnaannerusumik sukkassuseqarnerinut tunngasuupput. Taakku saniatigut pissutsini tunngaviusuni toqqorsiviup avataaniittup ingerlanneqarneranut sananeqarneranullu aningaasartuutaannerusussat pineqarput. Taakku maannakkut naliusut tunngavilugit naatsorsornerini ilanngaattissat peereerlugit aningaasartuutissanik katillugit 700 mio. koruunerpiamik amerlassuseqarput.

Aningaasartuutissat amerlanerit umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap pilersinneratigut, umiarsuit containerersortut anginerusut atorneqalernerini Imapik ikaarlugu usinik assartuussinerup pitsaannerusumik ingerlanneqalersinnaaneranut tunngasuupput. Pissutsini tunngaviusuni umiarsuarnit 700 TEU-nit maannakkut atorneqartunit annerungaatsiartunik atuinissaq aningaasaqarnikkut periarfissaqanngilaq. Umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap atorneqalerneratigut umiarsuit containerersortut 1100 TEU-t missaannik angissusillit atorneqalernissaat aningaasaqarnikkut iluanaarnarnerusujussusussaaq. Aningaasartuutissani taakkunani maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit 254 mio. koruuniupput, imaluunniit Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik ingerlatsinissami iluanaarutissanit katillugit 35%-it missaanniillutik. Tamatumunnga atatillugu erseqqissarneqassaaq, ilanngussaq 11.1-imi ersarinnerusumik tunngavilersorneqartut, tamatumani imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaernerup aqutsinerullu pitsaanerulernerani iluanaarutissat mianersortorujussuarmik missiliorneqarmata.

Sunniutissat allat

Maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit akileraartarnerup nikinnerani annaasassat 26 mio. koruuniusut ikilinissaat naatsorsorneqarpoq, naak tassani pisortat umiarsualivimmuq containerersorfiusumut nutaamut aningaasaliisussaagaluartut. Ingerlatsineri sipaarutissat, umiarsualivimmik atuisunit, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunit anguneqartussat tamatumunnga pissutaapput. Tamatumani akileraartarnerup nikinnerani annaasat ikinnerulernerinik kinguneqartumik Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutaanik tamakkiisumik pitsanngortinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Akileraartarnerup nikinnerani annaasat ilanngunneqarnerannut tunngaviusut immikkoortoq 1.5-imi takuneqarsinnaapput. Tassani taamaallaat allanneqassaaq, Kalaallit Nunaanni akileraartarnerup Danmarkimut naleqqiullugu annikinnerunera pissutigalugu, Kalaallit Nunaanni akileraartarnerup ikinnerani sunniutissat Danmarkimut naleqqiullugu affaannaanerit, tassalu missingersuutit allanngornerini 20%-iunani 10%-iunissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Naatsorsuutit inernerit tamarmiusut

Suliassap maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit katillugit 484 mio. koruuninut naatsorsorneqarput. Suliassaqarfiup iluani erniat ukiumut 9,2%-iupput, tassalu ukiumut diskontop erniaanit piviusunnngortinneqartussamit qaffasinnerungaatsiarluni.

11.3.1 Malussajassutsimik misissueqqissaarneq

Takussutissiaq 11.3.1-imi naatsorsukkat inernerisa patajaassusaat paasiniaarlugu malussajassuseq pillugu arlalinnik misissueqqissaartoqarpoq. Malussajassutsimik misissueqqissaarnerni takussutissiaq 11.3.1-imi naatsorsukkat inernerinut tunngavigineqartunut naleqqiullugu tunngavissat iluanaaruteqarnannginnerusut sunniutissaasa paasiniaarneqarnissaat killigineqarpoq, Qeqertani umiarsualivimmut containerersorfiusumut nutaamut naatsorsukkat inernerit imminut akilersinnaasorujussuusut paasinarmat. Kisiannili aamma malussajassutsimik misissueqqissaarnermi imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaaneq aqutsinerullu pitsaanerulernerani pissarsiassanut missiliukkat ukiumut 19 mio. koruuniniit 30 mio. koruuninut qaffanneqarnerat misissuiffigineqarpoq.

Malussajassutsimik naatsorsuinerit makkua ingerlanneqarput:

- Sanaartugassanut aningaasartuutit 50%-inik amerlanerunerini
- Aningaasartuutissat ingerlaavartut tamarmik 25%-imik ikilisinnerini
- Aningaasartuutissat ingerlaavartut tamarmik 50%-imik ikilisinnerini
- Diskontop erniaata ukiumut 5%-inut aalajangerneqarnerani (+1%-point, ilimagisap agguaqatigiisinneranut naleqqiullugu)
- Imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaaneq aqutsinerullu pitsaanerulernerani pissarsiassanut missiliukkat qaffannerini – ukiumut 19 mio. koruuniniit 30 mio. koruuninut, tak. ilanngussaq 11.1.

Malussajassutsimik misissueqqissaarnerup inernerit takussutissiaq 11.3.2-mi takuneqarsinnaapput.

Takussutissiaq 11.3.2 Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananermi malussajassutsimik misissueqqissaarneq

	Tunngaviu sumi naatsorsuu tigisat	Sanaartorn eq +50%	Aningaasa rtuutit ingerlaavar tut -25%	Aningaasa rtuutit ingerlaavar tut -50%	Erniat 5%	Imaatigut angall. ingerlasussanik piareers. aqutsinerm. pissarsiassat amerlanerulerne rat
Mio. kr. (2010-imi akit)						
Sanaartornermut aningaasartuutit	-426	-639	-426	-426	-416	-426
Naliusup sinnera	145	217	145	145	109	145
Sanaartornermut aningaasartuutit, katillugit	-281	-422	-281	-281	-308	-281
Aserfallatsaaliuinnermut aningaasartuutit, umiarsualivik	-51	-51	-38	-25	-44	-51
Ingerlatsinnermut aningaasartuutit, toqqorsivik	33	33	25	17	29	33
Tunngaviusumi umiarsuanik sullissinnermut piffissap atorpeqartup annertusinera	95	95	71	48	81	95
Tunngaviusumi tunniussinnermut piffissap atorpeqartup annertusinera	94	94	70	47	81	94
Tunngaviusumi umiarsualivimmi piffissap atorpeqartup annertusinerata	31	31	24	16	26	31
angumeriniarneqarnera						
Tunngaviusumi avataani						
toqqorsivimmut/toqqorsivimmiit biiliussineq	262	262	197	131	222	262
Tunngaviusumi imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaaneq aqutsinerlu	254	254	190	127	220	401
sunniuteqarluanngitsoq						
Umiarsualivimmut sullissisumullu ingerlatsinnermut sunniutissat, katillugit:	719	719	539	359	615	865
Tunngaviusumi biilertartut utaqqisarnerisa sivitsornera	21	21	16	10	18	21
Akitsutit sunniutaat	0	0	0	0	0	0
Akilerartarnerup nikinnerani annaasat	26	5	9	-8	17	41
Sunniutit allat	0	0	0	0	0	0
Sunniutit allat, Katillugit	26	5	9	-8	17	41
Maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit katillugit (NNV)	484	322	282	80	342	646
Suliassaqarfiup iluani erniat, ukiumut %	9,2%	6,5%	7,2%	5,0%	9,2%	10,8%

Malussajassutsimik misissueqqissaarnerni tamani tunngavissani iluanaarnannginnerusuni suliassaqarfiup iluani erniat anguneqarput, taakkulu ukiumut 4%-inut killiliussatut atorpeqartunit amerlanerungaatsiarput, taakkunani suliassaqarfiup iluani erniat ukiumut 5,0 aamma 9,2%-it akornanniittarlutik. Tamatumunnga atatillugu maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit 80 aamma 342 mio. koruunit akornanni amerlassuseqartarput.

Tamatuma peqatigisaanik takussutissiaq 11.3.2-mi takutinneqarpoq, imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaanerup aqutsinerullu pitsaanerunerani iluanaarutissat ukiumut 19 aamma 30 mio. koruunit akornanni qaffanneqarsinnaatillugit, suliassaqarfiup iluani erniat ukiumut 10,8%-inik qaffattartussaasut.

Kiisalu oqaatigineqarsinnaavoq, imaatigut angallassinermi sunniuteqarluannginnerusumik ingerlasussanik piareersaanermi aqutsinermilu aningaasartuutitut sipaarutissanit iluanaarutissani annerpaaq (immaqalu iluanaarutissani nalorninarnerpaaq) ilanngunneqanngilluinnaraluarpalluunniit – misissuinerni maannakkut naliusut ilanngaasereerlugit sinneqartoornermik kinguneqartussaammat – tassanili malussajassutsimik misissueqqissaarnermi aningaasartuutit affaannanngortinneqareersut pineqanngillat.

Taamaattumik Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq ataatsimut isigalugu inerniliisariaqarpoq, Qeqertani umiarsualiviup containerersorfiusup imminut akilersinnaanera tunngavissat qitiusut allanngorangaatsiartut eqqarsaatigalugit patajaatsutut isumaqarfigineqarsinnaasoq.

11.3.2 Sunniutissat naliligaanngitsut

Matuma kinguliani sunniutissat arlallit naliligaanngitsut, aammalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissueqqissaarnernut ilaatinneqartut nassuiarneqarput.

Isumannaallisaaneq pitsaanerusoq

Nuup umiarsualivia ullumikkut umiarsualivinni sulianut assigiinngitsunut taakkunangaanniillu angallaffiusorujussuuvoq – tamannalu nunaminertami killeqangaatsiartumi ingerlanneqarpoq, isumannaallisaanikkut akornutissartaqartumik. Inissap annertunerulerneratigut angallanneq isumannaallisaanikkut naapertuunnerusumik ingerlanneqarsinnaasoq naliliisoqarpoq.

Angallannikkut pissutsit allannguuteqarnissaat

Umiarsualiviliornermut suliassaq umiarsualivimmut tassanngaanniillu angallanneq eqqarsaatigalugu angallannikkut pissutsinik allannguisussaavoq. Umiatsialiviup tungaanut sulluliaq pioreersoq allilerneqanngippat Eqalugalinnguani, Sarfaarsunni, Nuniaffimmi aamma Narsaviami angallanneq annertunerulertussaavoq.

Misissueqqissaarnermi sulluliaq allineqassanersoq isummerfigineqanngilaq. Sulluliaq atunngikkaluarlugu umiarsualivik sananeqarsinnaavoq, aammalu malussajassutsimik misissueqqissaarnermi sanaartornermut aningaasartuutit amerlineqarneranni soorlu sulluliami angallattut aqquataasa marloriaatinngortinneqarnerisa kingunerisaanik, aningaasaliissutissat sunniutaattut aningaasaliinissamut aningaasartuutit qaffasinnerulernissaasa sunniutissaat immikkut misissuiffineqarpoq.

Tulluarnerusumik illoqarfiup ineriartortinneqarnissaa

Qeqertani nutaamik umiarsualiviliornermi illoqarfiup ineriartortinnissaanut nutaanik periarfissaqalertussaavoq, umiarsualivimmi pioreersumi nunaminertat atorunnaartussat tamatumunnga atugassanngortinneqarpata. Tamatuma saniatigut umiarsualiviupinuussutissarsiornermut atorneqartussap nutaap Qeqertanut inissinneqanerani Qingorpumi tassanngaanniillu Siorarsiorfup tungaanut illoqarfiup ineriartornissaa kiisalu illoqarfiup Nuup kujataani qeqertani imaluunniit Akiani ineriartortinneqarnissaa ingerlasussanik piareersaanikkut taperserneqartussaapput. Umiarsualiviup sumiiffinnut taakkununga qaninnerusunut nuunneqarnera tamatumunnga pissutaassaaq. Tamatuma nalinga ilanngunneqanngilaq.

Umiarsualivimmi atuisunit allanit isertitat

Nuummi umiarsualivimmi naammassisinnaasat annertusarneqarpata, piffissap ingerlanerani atuisussat nutaat (sinerissap avataani ingerlatseqatigiiffiit saniatigut) pileritsatsinneqarsinnaassapput. Taakku tassaasinnaapput aatsitassarsiorfiutiqatigiiffiit, assartuusseqatigiiffiit il.il., nunaminertanik atuinnermut akitsuummik akiliisinneqarsinnaasut. Iluanaarutaasinnaasut taakkua nalorninarorujussuummata naatsorsukkanut ilanngunneqanngillat.

Nuuk akunniffissatut (HUB)

Silap pissusaata allanngornerata kingunerisaanik Canada avannaqqullugu Sullualuk Imapriup Manerassuullu akornanni imaatigut angallavigneqarsinnaalersinnaavoq. Periarfissarli taanna qaqugu piviusunngussanersoq, aammalu umiarsuit qanoq amerlatigisut angallavimmik taassuminnga atuinissamik aalajangertassanersut nalorninartorujussuavoq. Kisiannili Qeqertani umiarsualivik nutaaq nunat Imapriup avannaaniittut Sullualuk eqqarsaatigalugu akunniffissaattut atorneqalernissaa siunissamut qulakkeerisinnaavoq.

Inissiffik siunissamut qulakkeerisoq

Umiarsualiviup inissiffissaa siunissamut qulakkeerisussaavoq, tassani nunaminertaq alliaartuaartitsinissamut periarfissaqarmat.

Umiarsuit anginerusut iluaqtissartaat – aamma Aalborg umiarsualivittut attaveqarfiusut?

Nuummi nutaamik umiarsualiviliortoqassappat, umiarsuit 15 meteri tikillugu itsinertussuillit Nuummik tikissinnaalissappat sullinneqarsinnaalissallutillu. Isumalioqatigiissitap umiarsuit containerersortut 1100 TEU-t missaat tikillugu usinnaasut kisiisa, Imaprik ikaarlugu angallassinermut atorneqarsinnaasutut misissuiffigisimavai. Piffissap ingerlanerani umiarsuit anginerusut Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni Imaprik ikaarlugu imaatigut angallassinermi atorneqalernissaat mattunneqarsinnaangilaq. Tamanna Isumalioqatigiissitamit misissueqqissaarfigineqanngilaq.

2010-mi marsimi Royal Arctic Line-p umiarsualivimmut aallaaviusussamut tunngatillugu Aalborg Havn-imut isumaqatigiissutini 2022 ilanngullugu atuuttusanngorlugu sivitsorpaa. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap paasisai malillugit Aalborg Havn-imut isaariami Hals Barre-p eqqaani pissutsit pequtaallutik, umiarsuit containerersortut 10 meterit sinnerlugit itsinertussuillit ajornartorsiulersinnaapput. Taamaattumik 2022-p kingorna Danmarkimi umiarsualiviup aallaaviusutut attaveqarfiusussap toqqarneqarnerani aamma tamanna eqqarsaatigineqartariaqalersinnaavoq.

11.4 Naliliineq

Nuummi Qeqertani nutaamik umiarsualiviliornermi inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutaasussanik misissueqqissaarnerit tunngavigalugit Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap naliliivoq. Qeqertani umiarsualivik nutaaq, maannamuugallartoq immikkoortoq 1-imut killilerlugu sananeqartariaqartoq. Sunniuteqarluartumik ingerlatsinermi ajorseriaatissat, nassiussat amerlinissaattut aammalu Nuummik umiarsualivimmi pisinnaasat allannguuteqannginnissaattut naatsorsuutigineqartut ataatsimoorlutik sunniutigisassaattut naatsorsuutigineqartariaqartut, umiarsualivimmi atuisut aningaasartuutaasa amerlingaatsiarnerinik kinguneqartussaapput aammalu Imaprik ikaarlugu imaatigut angallassinermut sunniuteqartussaallutik, taamaattumillu ataatsimut isigalugu aningaasartuutit qaffarujussuarnerannik kinguneqartussaavoq, Qeqertani umiarsualiviup containerersorfiusup misissuiffigineqartup sananeqarneranut aningaasartuutit qaangingaatsiartussaallugit.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap misissueqqissaarnerisa takutippaat, nassiussat amerlinissaattut naatsorsuutigineqartut pissutaallutik Nuummik umiarsualivimmi naammassisinnaasat annikilliaartuinnassasut, taamatullu Nuummik umiarsualivimmi pisinnaasat allineqanngippata, Imaprik ikaarlugu imaatigut angallassinermi ingerlanneqarnerani aningaasartuutissat artornarsiartuinnassasut. Tamatuma kingunerisaanik aningaasartuutit ima amerlitigisapput, allaat umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananissaq inuiaqatigiit aningaasaqarneranni iluanaarnartorujussuutut isikkoqalissalluni.

Nassuiaatigineqareersutut taassuma inernissaa patajaatsorujussuurtut isikkoqarpoq. Ilaatigut siunissami Nuup umiarsualiviani nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaat mianersortumik missiliorlugu misilinneqarpoq, ilaatigullu malussajassutsimik naatsorsuinerit arlalinnik ingerlatsisoqarpoq, Qeqertani umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap sananeqarnerani iluaqutissanik annikillitsiviungaatsiartumik. Taamaakkaluartoq naatsorsuinerit ingerlanneqartut takutippaat, Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananissaq inuiaqatigiit aningaasaqarneranni imminut akilersinnaasoq.

Kisiannili suliaassanik, siunissami ukiunik 25-niit 30-nut sivilissuseqartussanik soorunami ineriartornernit pisussanillu siumut naatsorsuutigineqarsinnaanngitsunit eqqorneqarsinnaanngitsunik soqanngilaq.

Oqaatigineqareersutut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap assartuussinermi attaveqaatinut suliaassanik arlalinnik piffissamut tunngatillugu tulleriiaarinermut oqaaseqaatini kapitali 17-imi eqikkarlugit allaasererepai.

Ilanngussaq 11.1 Nuummi nutaamik umiarsualiviliormi aningaasaqarnikkut sunniutissat

Nuummi Imapik ikaarlugu umiarsualivik nutaaq aningaasaqarnikkut toqqaannartunik, taamatullu toqqaannangitsunik arlalinnik sunniuteqassaaq. Tamatumani soorunami aappaatigut umiarsualivimmut nutaamut aningaasaliisoqassaaq, kisiannili aamma aappaatigut pissutsini tunngaviusuni umiarsualiviup pioreersup allineqarani atorneqaannarnissaanut naleqqiullugu arlalinnik aningaasartuuteqanngitsoortoqassalluni. Sunniutissat taakku inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissueqqissaarnermi qulaajassallugit soqutiginaateqarput.

Inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissueqqissaarnermi matumani ingerlanneqartumi pingaartumik Nuumi nutaamik umiarsuaviliorsinnaanermut periarfissat pillugit siusinnerusukkut nalunaarusiaasarsimasut tunngavigineqarput. Taakku pingaartumik Royal Arctic Line-p (RAL), Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap kaammattuineratigut Nuummi umiarsualivik allinagu pissutsit tunngaviusut kingunerigallagassaannut nassuiaatinik ilassuteqarsimasup isumassarsiorfigineqarneranik tapertaqartinneqarput.

Misissuinermi ataasiaannartumik aningaasartuutissat aamma ingerlaavartumik aningaasartuutissat immikkoortinneqarput. Aallarniutigalugu naatsorsuutigisat tunngaviusut arlallit nassuiarneqarput, taakkununga nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaattut naatsorsuutigisat ilaallutik. Tamatuma kingorna ataasiaannartumik aningaasartuutissat siulliullugit nassuiarneqarput, tamatumalu kingorna aningaasartuutissat ingerlaavartut nassuiarneqarlutik.

Erseqqissaatigineqassaaq, misissueqqissaarneq manna ingerlanneqartoq immikkoortoq 1-imik taagorneqartumut killilerneqarmat, tassani Qeqertani umiarsualiviup containerersorfiusup tassungalu atortut pisariaqartinneqartut sananeqarnissaat kisimik pineqarlutik.

Tunngaviusumik naatsorsuutigisat

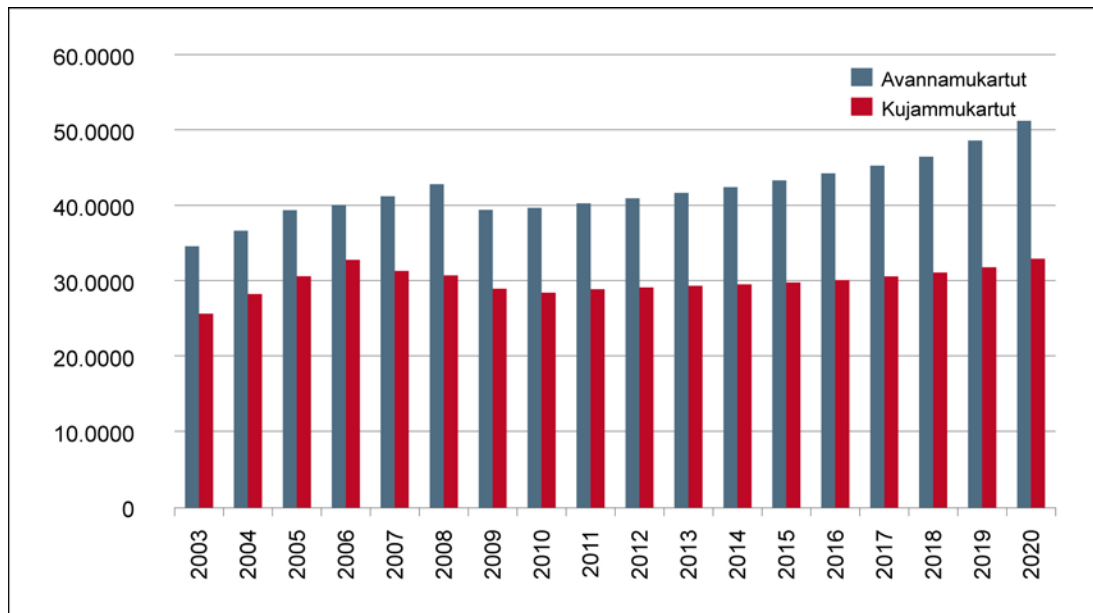
Nassiussat amerlassusaat

Kalaallit Nunaannut, Kalaallit Nunaanniit aamma Kalaallit Nunaata iluani nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornerat umiarsualiviup naammassisinnaasassaannut piumasaqaatinut aammalu nutaanik sanaartornerit imminnut akilersinnaanissannut soorunami aalajangiisorujussuupput.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap aalajangerpoq, RAL-ip nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaannut naliliineri atorniarlugit. RAL-ip naliliinerini siumut missiliuinnermut malitassiat tunngavigineqarput, taakkunungattaarlu aamma Namminersorlutik Oqartussat nunap aningaasaqarneranut siumut missiliuineri il.il. aallaavigineqarput. Taamaallilluni aalisarnermi ineriartorfissat naatsorsuutigisat, taakkunanilu pisassiinerit najoqqutassiamut toqqaannartumik ilaatinneqarput, aalisarnermi avammut tunisat Kalaallit Nunaannit nassiussat amerlassusiinut pingaaruteqarmata. Aamma siumut missiliuineri taamaallaat akuersissuteqarfiusumik nassiussanik taaneqartut kisimik pineqarput, taamaattumillu suliassanut annerusunut, soorlu aatsitassarsiorfinnik nutaanik aallarnisaanermut atasunut siumut missiliukkanik ilaatitsisoqanngilaq.

RAL-ip Kalaallit Nunaannut (avannamut) aamma Kalaallit Nunaanniit (kujammut) 2020 tikillugu nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaannut naatsorsuutigisai ilusiliaq B 11.1.1-imi takuneqarsinnaapput.

Ilusiliaq B 11.1.1 Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaanniit nassiussat amerlassutsimikkut (m3) ineriartornissaattut naatsorsuutigisat

Najoqqutarisaq: RAL.

Tunngavissat atorneqartut malillugit 2010-miit 2020-mut avannamut nassiussat 29%-inik imaluunniit ukiumut 2,6%-inik amerleriartussaapput, aammalu kujammut nassiussat 16%-inik imaluunniit ukiumut 1,5%-inik amerleriartussaallutik. Kalaallit Nunaata iluani angallassinermi nassiussat akuersissuteqarfiusut annikitsuinnarmik allannguuteqarnissaat RAL-ip naatsorsuutigaa.

Tunngavissat, RAL-ip siumut missiliuineranut tunngavigineqartut tunngavissanut, Isumalioqatigiissitap ineriartorfissanut tunngavissat 1-imi atugaanut assingupajaaginnarput. Tassanili RAL agguaqatigiissitsinermi nassiussat amerlassutsimikkut ineriartornissaat ineriartorfissanut tunngavissat 1-imi atorneqartunut naleqqiullugit mianersornerulaartumik missiliorpai, tassani ineriartornermut tamarmiusumut ukiumut 2,5%-it atorneqarlutik.

Nuummi illoqarfimmut ilaliussisarnerup annertusinera aammalu ineriartornerup annertunerulernera pissutigalugit, Nuummut/Nuummiit nassiussat Kalaallit Nunaannut tamarmiusumut naleqqiullugu amerleriarterussasut RAL-ip naatsorsuutigaa. Taamaakkaluartoq nassiussat amerlassusaat ataatsimut isigalugit, taamaallillunilu Nuummut containerit nassiunneqartartut amerlassusaasa 2010-miit 2020-mut, kiisalu 2020-miit 2030-mut, taamatullu 2010-miit 2020-mut avannamut nassiussat amerlassusaasa tamarmiusut 29%-iinnarnik, imaluunniit ukiumut 2,6%-iinnarnik amerlinissaat mianersortumik tunngavigineqarpoq.¹⁹³

Qeqertani umiarsualiviup containerersorfiusup sananeqarnerani inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik naatsorsuineri 2015-imiit 2039-mut ukiuni 25-imi ingerlatsinissaq atorneqarpoq, umiarsualivik natsorsuinerinnaq eqqarsaatigalugu 2011-miit 2014-imut ukiuni sisamani sananeqassasoq ilimagineqarmat.

¹⁹³ RAL-ip paasissutissiinera malillugu 2000-imiit 2009-mut containerit Nuuk aqqusaarlugu nassiunneqartut 41%-inik amerlippat.

Matuma kinguliani tunngavissanut takussutissiani B 11.1.2-miit B 11.1.8-mut 2015-imiit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit ukiumoortumik missiliuinerit allattorneqarput. Ukiuni akunnermuliuttuni kisitsisit – allamik allassimasoqanngippat – amerlaqatigiissitsilluni aalajangersagaapput, taamatullu 2031-imiit 2039-mut kisitsisini 2030-mi naliusut atuutsiinnarneqarlutik. 2031-imiit 2039-mut kisitsisini 2030-mi naliusut atuutsiinnarneqarnerat ilaatigut mianersortumik naliliinerup kinguneraat.¹⁹⁴

Pisinnaasat, umiarsuit amerlassusaannik taakkunanilu TEU-t tunngaveqartut pissutsini tunngaviusuni aammalu nutaamik umiarsualiviornermi (tassalu ukioq 2015-ip kingorna) assigiinngillat, umiarsualivimmi nutaami umiarsuarnik anginerusunik atuinissaq ajornarunnaartussaammat. Boks B 11.1.1-imi aamma B 11.1.2-mi pissutsini marluusuni taakkunani pininnaasat takussutissiorneqarput, piffissamut angalanerpaaffiusumut (maajimiit decembarimut) aamma piffissamut angalanikinnerpaaffiusumut (januaarimiit apriliimut) agguarlugit.

Boks B 11.1.1 Pissutsini tunngaviusuni Imapik ikaarlugu angallannermi aamma Tunup Qaanaallu sullinneqarneranni naammassisinnaasat

Piffissaq angalanerpaaffiusoq:

Umiarsuit 700 TEU-t pingasut, taakkunannga ataaseq attartugaq. Umiarsuaq attartugaq pingaartumik Nuummi atorneqarpoq, tamaani umiarsuup sikunut qajannaarsugaanissaa pisariaqartinneqanngimmat

Umiarsuit 550 TEU-t marluk (Mary-tut ittut), Imapik ikaarlugu angallannermut atorneqartut, aammalu pissutsini qinigassani pineqartutut Tunup Qaanaallu sullinneqarnerannut atorneqartut

Piffissaq angalanikinnerpaaffiusoq:

Umiarsuit 550 TEU-t marluk (matuma siuliani taaneqartutut umiarsuartut Mary-tut ittut)

Umiarsuaq 380 TEU ataaseq (Irena-tut ittoq)

Nassuiaat: Matumani allanilu naammassisinnaasat TEU-nngorlugit taaneqarput.

Najoqqutarisat: RAL-imit paasissutissiisutit.

¹⁹⁴ Takussutissiani B 11.1.2-miit B 11.1.8-mut aningaasartuutissat assigiinngissutissaattut allanneqartut annikinngitsumik nalornissuteqarnermik pissuteqarput, piffissamut ukiut 30-ingajaat tikillugit tunngasuummata. Taamaattorli takussutissiani aningaasat taaneqartut akunnaallisagaanngillat. Tamatumani atuartussap naatsorsuinerni tunngaviusunut malinnaasinnaanera ajornannginnerulernissaa kisimi tunngavigineqarpoq.

Boks B 11.1.2

Pissutsini qinigassani Imapik ikaarlugu angallannermi aamma Tunup Qaanaallu sullinneqarneranni pisinnaasat

Piffissaq angalanerpaaffiusoq:

Umiarsuit attartukkat 1100 TEU-t marluk, taamaallaat Kalaallit Nunaanni Nuummut aammalu piffissami angalanerpaaffiusumiinnaq angalasussaq

Umiarsuit 550 TEU-t marluk (Mary-tut ittut), Imapik ikaarlugu angallannermut aammalu Tunup Qaanaallu sullinneqarnerannut atorneqartut

Piffissaq angalanikinnerpaaffiusoq:

Umiarsuit 550 TEU-t marluk (matuma siuliani taaneqartutut umiarsuartut Mary-tut ittut)

Umiarsuaq 380 TEU ataaseq (matuma siuliani taaneqartutut umiarsuartut Irena-tut ittoq)

Nassuiaat: Matumani allanilu pisinnaasat TEU-nngorlugit taaneqarput.

Najoqqutarisaq: RAL-imit paasisutissiissutit.

Pissutsini tunngaviusuni aamma nutaamik umiarsualiviliornermi sapaatit akunnerannut ingerlatsineq atorneqarpoq. Pissutsini tunngaviusuni piffissami angalanerpaaffiusumi Imapik ikaarlugu angallannermi umiarsuit sisamat atorneqartarput, pissutsinilu qinigassani umiarsuit pingasut atorneqarlutik. Sapaatit akunnerannut ingerlatsinnermut ingerlasussanik piareersaaneq aqutsinerlu, pilersuisuutitanit tiguisartunillu aalajangerneqartoq eqqarsaatigineqarpoq. Taamaattumik pissutsini tunngaviusuni Imapik ikaarlugu angalanerit pingajussaanni umiarsuit marlukkaartinneqartarput.

Sanaartornermut aningaasartuutit allallu ataasiaannartumik aningaasartuutit

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik, 320 meterinik takissusilimmik, Qeqertani umiarsualiviliornissamut immikkoortoq 1-imik taaneqartumik sananissamut missingersuusiaasimasut tunngavigai. Taassuma sanaatorneqarnissaanut aningaasartuutissat aallaqqaammut Nuup Kommuneata aamma Namminersornerullutik Oqartussat 2006-imi nalunaarusiami, *Nuummi Umiarsualivik – Imapik ikaarlugu umiarsuarnut talittarfiup pioreersup allineqarnissaa imaluunniit Qeqertani umiarsualivik nutaq*, missiliorneqarput. Tamatuma kingorna INUPLAN-ip aamma NIRAS Greenland-ip 2008-mi Nuup Kommunea, Namminersornerullutik Oqartussat aamma Royal Arctic Line A/S sullillugit *Nuup umiarsualiviata nuunneqarnissaanut aningaasaqarnermi missiliuineq pillugu* eqqaamasassanik taaneqartumi missiliukkat nutarterpaat.

Sanaartugassanut missiliukkat umiarsualivimmut containerersorfiusumut, attaveqaateqarnermi iliuusissanut (aqqusernit, sulluliaq il.il.) kiisalu quersuarmut sannavimmullu aningaasaliissutissanut agguarlugit takussutissiaq B 11.1.1-imi takuneqarsinnaapput

Takussutissiaq B 11.1.1 Qeqertani 320 meterimik nutaamik umiarsualiviliernerup sananeqarnerani aningaasartuutissat (immikkoortoq 1)

	Mio. kr.
Umiarsualivik containerersorfiusoq ^a	380
Attaveqarnermi iliuusissat	27
Quersuaq sannavillu ^b	48
Katillugit (2008-imi akit)	455
Katillugit (2010-imi akit)	478

- a. Fyrø-p aamma qeqertap qiterliup akornanni talittarfimmut kimmuk sammisumut, imartaa 15 m-inik itsinertussusilimmut tunngasuuvuq, tassunga nunataa 40.000 m²-iusoq qajannaallisagaq ilaavoq.
- b. Quersuup sananeqarnissaanut aningaasartuutissat aallaqqaammuk 16 mio. koruuninut missiliorneqarput. Quersuaq mikisoq aallaavigneqarpoq, tassanilu sannaviit illutaat il.il. umiarsualivitoqqamiitiinnarneqarput. RAL-ip aqqiissutissaq taanna pivusorsortutut isiginngilaa. Taamaattumik Qeqertani nutaamik sannaviliornissamut aningaasartuutissat naatsorsunermit ilanngunneqarput. Sanaartugassat 2008-mi akusut malillugit ataatsimut katillugit 48 mio. koruuninut (2010-mi akusut malillugit 50 mio. koruuninut) missiliorneqarput. Qullersaqarfimmik aqutsisoqarfimmillu nutaamik quersuarmut sannavimmullu atatillugu sananissamut aningaasartuutissat ilanngunneqanngillat.

Najoqqutarisat: INUPLAN (2008).

Takussutissiaq B 11.1.1-imi takuneqarsinnaasutut sanaartornissamut aningaasartuutissat (immikkoortoq 1) 2010-mi akit malillugit 478 mio. koruuninut missiliorneqarput.

Erseqqissaatigineqartariaqarpoq, sanaartornissamut missingersuutit nalorninartortaqaarmata, tassani misissueqqaanerit kisiisa tunngavigalugit missiliuisoqarmat. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap sanaartornermut aningaasartuutit malussajassusiinik naliliilluni tamatuma eqqarsaatiginissaa aalajangerpaa, tak. immikkoortoq 11.3.1.

Nunaminertat ilassutaasut

RAL-imiit oqaatigineqartut malillugit Nuummi umiarsualivimmik nutaamik sanasoqassanngippat, piffissami angalanerpaaffiusumi avataani containerinut toqqorsivissamik pisariaqartitsisoqalertussaavoq¹⁹⁵. Nuummi inissamik sinneruttumik ajornartorsiortoqaraluartoq, inissiiffissamik naleqquttumik nassaarnissaq periarfissaqassasoq ilimagineqarpoq. RAL naliliivoq, 2015-imi nunaminertaq 3.300 m²-t missaannik annertussusilik, 2030-mut 10.000 m²-nut annertusiartortussaq atorfissaqartinneqassasoq. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap toqqorsivissaq taamaattoq Nuummuk, aammalu sumut inissinneqassanersoq isummerfiginngilaa.

Aallaqqaammuk – tassalu 2015-imiit – avataani toqqorsivik 7.000 m² atorneqassasoq ilimagineqarpoq. Nunaminertaq ilanngunneqartussaq allatut iliuuseqarnermi soorlu najugaqarfittut imaluunniit illutut allatut atorneqarsinnaassaaq. Taamaattumik nunaminertap nalingata m²-mut 1.000 koruuneqarnissaa ilimagineqarpoq. Tamatuma saniatigut nunaminertap inissititerneranut 1 mio. koruuninik missiliorneqartunik aningaasartuuteqartoqassaaq. Taamaattumik avataani toqqorsivissamik sananermut aningaasartuutissat katillugit 8 mio. koruunit missaannut mianersortumik missiliorneqarput.

¹⁹⁵ Inissaaleqineq port barges-imik taagorneqartoq atorlugu aqqiiffigineqarsinnaavoq, tassalu tunngaviusumik umiarsuit umiarsualivimmiittut toqqorsivittut atorneqarsinnaapput. Aqqiissutissarli taanna avataani toqqorsivimmik pilersitsinermut aningaasartuutaanerussasoq RAL-imit naliliiffigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut toqqorsiviup ingerlanneqarneranut aningaasartuuteqartoqassaaq (pigaartoqarneq, nakkutilliineq, aputaajaasarneq, aqutsineq il.il.), taakkulu ukiumut 2,5 mio. koruuninik annertussuseqartussatut missiliorneqarput. Taakku aningaasartuutissanut ingerlaavartunut ilanngunneqarput.

Sanaartornermut aningaasartuutit ataatsimut takussutissiorneqarnerat

Taamaattumik umiarsualivimmi pioreersumi containerersorluni sullissinerup ingerlaannarnerani aammalu Qeqertani umiarsualiviup nutaap sananeqarnerani sanaartornermut aningaasartuutissat assigiinnigissutaat 470 mio. koruuniussapput. Taakku pissutsini tunngaviusuni aamma pissutsini qinigassani, umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sanaffiusuni isertitat aningaasartuutillu – matumani sanaartornermut aningaasartuutini – assigiinnigissutigaat, inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissuinermini ilanngutissallugit soqutiginaateqartut.

Qeqertani umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap inaarsarneqarnerani maannakkut umiarsualiviusoq imarsiornermi sulianut assigiinnigitsunut atorneqaannarsinnaassaaq. Umiarsualivik maannakkut atorneqartoq ilaatigut ilaasunik sullissinerup immaqalu sinerissap avataani suliffeqarfiit umiarsualiviattut tunngaviusutut atorneqassaaq. Taamaattumik immikkoortoq 1 atorlugu aaqqiinermini maannakkut umiarsualivimmi nunaminertat allanut atorneqarsinnaanerinit periarfissat killeqartussaapput, tamannalu pissutigalugu taakku illoqarfimmi siunertanut allanut atorneqarnissaasa naligisinnaasaat – mianersortumik missiliuineq tunngavigalugu – matumani inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik naatsorsuineranut ilaatinneqanngillat.

Aningaasartuutit ingerlaavartut

Nuummi umiarsualiviup sananeqarnerani sanaartukkat nutaat immikkut ingerlatsinerup aserfallatsaaliuinerimullu aningaasartuuteqarfiusussaapput. Kisiannili tamatuma saniatigut umiarsualivimmi pioreersumi containerersornermik ingerlatsiinnarnermi atuisunut akuusunut tunngatillugu pitsanngorsaannermini iluaqutissanik piviusunngortitsisoqarsinnaassaaq. Pitsanngorsaannermini iluaqutissat taakku Qeqertani umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik sananissap inuiaqatigiit aningaasaqarneranni imminut akilersinnaanissaanut ajornarunnaartitsisussaapput, tassalu allatut oqaatigalugu umiarsualivimmi pioreersumi containerersornermini sullissinerup ingerlatiinnarneqarnissaa annertuumik aningaasartuuteqarfiusinnaavoq.

Ingerlatsinerup aserfallatsaaliuinerimullu aningaasartuutit – Nuummi umiarsualivik nutaq

Nuummi umiarsualivippiamut atatillugu ingerlatsinerup aserfallatsaaliuinerimullu aningaasartuutit tamarmiusut Deloitte-mit missiliorneqarput (2008). Tassani ingerlatsinerup aningaasartuutissat ukiumut 9,5 mio. koruuninut missiliorneqarput, taamatullu agguaqatigiisitsilluni missiliuinermini ukiumut aserfallatsaaliuinerup aningaasartuutissat 3,2 mio. koruuninut missiliorneqarlutik. Ingerlatsinerup aningaasartuutissat ingerlatsinerup (5,0), ineriartortitsinermini ikiorteqarnerup (0,5) aamma innaallagissamut, imermut kiassarnerimullu (4,0) immikkoortiterneqarput. Missingersuutini taakkunani 2008-mi akit tunngavigineqarput.

Naatsorsuinermini matumani ingerlanneqartuni aserfallatsaaliuinerup aningaasartuutissat affaat umiarsualivimmut containerersorfiusumut nutaamut aningaasartuutaanerussanut tunngasuussat naatsorsuutigineqarpoq. Aqutsinerup aamma ineriartortitsinermini ikiorteqarnerup aningaasartuutissat umiarsualivik containerersorfiusoq sananeqassappat sananeqassanngippalluunniit assigiittussat nalilerneqarput, kiisalu innaallagissamut, imermut kiassarnerimullu aningaasartuutissat affaat umiarsualivimmut containerersorfiusumut nutaamut tunngasuussat naliliisoqarluni. Taamaallilluni 2008-mi akit malillugit ingerlatsinerup aningaasartuutissat 3,6 mio. koruuninik amerlissapput (tassalu 2010-mi akit malillugit 3,8 mio. koruuninik).

Ingerlatsinermut aningaasartuutit, avataani toqqorsivik

Matuma siuliani nassuiaatigineqartut pissutsini tunngaviusuni avataani toqqorsiviup ingerlanneqarneranut ukiumut aningaasartuutissat ilaatinneqarput. Taakku ukiumut 2,5 mio. koruuninut missiliorneqarput. Taamatut missiliuineri piffissaq ingerlatsiffiusussaq, 2015-imiit 2039-mut ukiunik 25-inik sivilissuseqartussaq misissuiffigineqartoq tamarmiuseq tunngavigineqarpoq.

Tunngaviusumi umiarsuit sullinneqarnerinut piffissap atorineqartup annertusinera

Nassiussat Nuummi usilersuunneqartut usingiarneqartullu amerliartornerisa peqatigisaanik, RAL-imi tunisassiat ikilinissat naatsorsuutigineqarpoq, tamatumunngalu umiarsualiviup nunataani containerit iliorarneqarsinnaasut passunneqarsinnaasullu killeqarnerat pissutaavoq. Umiarsualiviup nunataa naammaginartumik annertussuseqarpat, Nuup umiarsualiviani containerinut kranit marluk atorineqarnerini nalunaaquttap akunnerani suliffiusumi ataatsimi kivitsinerit 35-it pisinnaalissapput.

2009-mi umiarsualiviup nunataata killeqarnera pissutaalluni taamaallaat nalunaaquttap akunneranut kivitsinerit 28-it anguneqartarput. Kiisalu nunataata killeqarnera pissutigalugu umiarsualivimmi containerersorfiusumi qaangiuttoorluni sulinerit annertunerpaamik pisariaqartarput. 2009-mi containerinik kivitsinerit naammassineqartut tamarmiuseq 46%-ii qaangiuttoornikkut naammassineqartarput. Containerit amerliartornerat ilutigalugu nalunaaquttap akunneranut kivitsinerit ikiliartornissat naatsorsuutigineqarpoq, taamatullu umiarsualivimmi containerersorfiusumi sulinerup qaangiuttoorluni ingerlanneqartarnissaa naatsorsuutigineqarluni.

Takussutissiaq B 11.1.2-mi nalunaaquttap akunneranut kivitsinerit ikiliartornissaannut aammalu qaangiuttoornerit atorineqartartut amerliartornissaannut, tamatumalu kingunerisaanik umiarsualivimmi pioereersumi 2030 tikillugu ukiut tallimakkaarlugit *umiarsuarnik sullissinerni* containerersornermut aningaasartuutaanerussanut RAL-ip naatsorsuutigisai takutinneqarput, naatsorsukkanilu taakkunani aamma umiarsualivimmi nutaami containerinik kivitsisarnerit 10%-iisa qaangiuttoorluni naammassineqarnissat naatsorsuutigineqarpoq.¹⁹⁶

¹⁹⁶ Umiarsualivik containerersorfiuseq nutaq anginerusorlu, nunataa atorineqarsinnaaseq 25.000 m²-it missaanniit 40.000 m²-ingajannut annertusillugu sananeqaraluarpalluanniit qaangiuttoortarnerit arlalinnik peqquteqartumik pinngitsuuinneqarsinnaangillat. Assersuutigalugu containerit ikittunnguit suliarineqartussatut sinnerussimappata, tamatumani qaangiuttoortoqartariaqaraluarpalluanniit, umiarsuup containerersortup usilersorneqarnerata/usingiarneqarnerata naammassineqarnissaa aningaasartuutinik sipaagaqarfiusinnaavoq.

Takussutissiaq B 11.1.2 2010-miit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit umiarsuarnik sullissinnermi containerinut passussinnermut piffissap atorneqartup sivitsornerani aningaasartuutaanerusussat

	2010	2015	2020	2025	2030
Usilersuinnermi/usingiaainnermi kivitsinerit	42.022	48.115	54.208	62.069	69.929
Tunnngaviusumi nal. ak. kivitsinerit	28	24	21	19	17
Tunnngaviusumi piffissamik atuineq, nal. ak. / ukiumut	1.501	2.005	2.581	3.267	4.113
Tunnngaviusumi qaangiuttoornernik atuinerit agguaqatigiissillugit, %	46	51	56	61	66
Umiarsualivimmi nutaamik piffissamik atuineq, nal. ak. / ukiumut (kivitsinerit 35-t)	1.201	1.375	1.549	1.773	1.998
Umiarsualivimmi nutaami qaangiuttoornernik atuinerit agguaqatigiissillugit, %	10	10	10	10	10
Tunnngaviusumi ukiumut aningaasartuutissat, koruunit/ukiumut	5.631.002	7.674.639	10.076.224	13.003.477	16.684.385
Umiarsualivimmi nutaami ukiumut aningaasartuutissat, koruunit/ukiumut	3.846.203	4.403.438	4.960.673	5.678.033	6.398.595
Tunnngaviusumi aningaasartuutaanerusussat, koruunit/ukiumut	1.784.799	3.271.201	5.115.552	7.325.444	10.285.790

Nassuiaat: Inuit kranimi suleqatigiit katillugit arfineq pingasuupput: formandi ataaseq, kranimi aquttoq ataaseq, Kalmar-erimi aquttoq ataaseq, matulerisut marluk, anghuggerit marluk aamma tallymand ataaseq. Nuup umiarsualiviani umiarsuarni inuttat kranilerisunut ilaaneq ajorput. Nalunaaquttap akunnermusialinnut tunngatillugu kranilerisut nalunaaquttap akunnerannut akissarsiaat katillugit 1.525 koruuniupput, tassani kraninik atortunillu allanik atuinnermut aningaasartuutaanerusussat ilanngunneqaratik. Tassalu tassani akissarsianut aningaasartuutissat kisimik ilaatinneqarput. RAL-imit paasissutissiineq malillugu qaangiuttoornermi tapit 50%-iusut ilanngunneqarput. Nuup umiarsualiviani umiarsuit containerersortut usilersornerinut/usingiarnernut kranit marluk atorneqartarput, taamaattumilu piffissami suliffiusumi nalinginnaasumut nalunaaquttap akunnerannut aningaasartuutit 3.050 koruuniupput, qaangiuttoormermullu 4.575 koruuniullutik.

Takussutissiaq B 11.1.2-mi takuneqarsinnaasutut *umiarsuarnik sullissinnermi* containerinik passussinnermi piffissamut annaasatigut tunisassiornerup ajorseriaatissai 2010-mi 1,8 mio. koruuninut naatsorsorneqarput, 2030-mi 103 mio. koruuninut qaffakkiartorlutik.

Tunnngaviusumi tunniussisarnermut piffissap atorneqartup annertusinera

Takussutissiaq B 11.1.2-mi taamaallaat umiarsuit sullinneqarnerini, tassalu usingiaainnermi imaluunniit usilersuinnermi aningaasartuutaanerusartut pineqarput. Kisiannili takussutissiaq 11.1.3-mi containerit quersuarmut tunniunneqarneriniit sullitap (biilertartut) lastibiilinnut usiliunneqarneranut aningaasartuutaanerusartut pineqarput.

Nassiussat amerliartornerisa ilutigisaanik aamma containerinik tunniussisarnermut piffissap atorneqartartup sivitsorneratigut, aammattaaq nunaminertap containerinik ilioraanermut passussinnermullu killeqarneranik pissuteqartumik tunisassiorsinnaanerup annikillinissaa RAL-ip naatsorsuutigaa.

RAL-imit oqaatigineqartut malillugit terminalimi ingerlasussanik piareersaaneq aqutsinerlu pitsaasoq atorlugu containeri tunniunneqartussaq tikinniarlugu containerit agguaqatigiissillugit pingasut

nuunneqartussaasarpur (kivitsinerit naammassisaqarfiunngitsut). Nuup umiarsualiviani piffissami suliaqarnerpaaffiusumi, tassalu januarimiit apriliip avataanni, containerit qaleriit sanileriillu tallimaasarpur, taakkulu saneraaniit piiarneqarsinnaallutik aqqaneq marluk tikillugit itissuseqarsinnaappur (agguaqatigiissillugit arfineq pingasut). Taamaattumik piffissami suliaqarnerpaaffiusumi, qaammatinik arfineq pingasunik sivilissuseqartumi containerimut tunniunneqartussamut ataatsimut kivitsinerit agguaqatigiissillugit 30-it naammassisaqarfiunngitsumik suliarineqartariaqartarpur. Tamatuma peqatigisaanik kivitsinerimut ataatsimut piffissaq saniatigut atorpeqartoq minutsip affaanik nalilerneqarpoq, terminalimi ingerlasussanik piareersaaneq aqutsinerlu atorlugit agguaqatigiissillugit 2,5 minutsit atorpeqartussaagaluartut minutsit pingasut atorpeqartassasut missiliorneqarmat.

Takussutissiaq B 11.1.3-mi piffissap ingerlanerani annertussutsit annertusinissaannut naatsorsuutigisat (2010-miit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit containerit quersuarmit anninneqartartut amerlassusaat) aamma tamatumunnga atatillugu containerinik tunniussisarnermi tunisassiornermut ajorseriaatit kingunerisaannik aningaasartuutaanerusussat naatsorsorneqartut takutinneqartut.

Takussutissiaq B 11.1.3 2010-miit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit quersuarmit containerinik tunniussisarnermi piffissap atorpeqartup annertusineranut aningaasartuutaanerusussat

	2010	2015	2020	2025	2030
Containerit matukkut anninneqartut - ukiumut	8.196	9.384	10.573	12.106	13.639
Tunngaviusumi piffissamik atuineq, nal. ak/ukiumut	12.294	14.076	15.860	18.159	20.459
Umiarsualivimmi nutaami piffissamik atuineq, nal. ak/ukiumut	1.025	1.173	1.322	1.513	1.705
Piffissamik atuineruneq, nal. ak./ ukiumut	11.269	12.903	14.538	16.646	18.754
Piffissamik atuineruneq, nal. ak./qaamm. 8.	7.513	8.602	9.692	11.097	12.503
Piffissamik atuinerunermut anngaasartuutaanerusut, kr./qaamm. 8 ^a	4.883.450	5.591.300	6.299.800	7.213.050	8.126.950

Nassuiaat: Aningaasartuutaanerusussat nalunaquttap akunneranut aki nalinginnaasoq 475 koruuniusoq tunngavigalugu naatsorsorneqarput, taakkulu atorlugit sulisunut aningaasartuutit kiisalu atortunik (reach-stacker) ingerlatsinerimut aningaasartuutit matussuserneqartarpur. Mianersortumik isummernissaq pissutigalugu nalikilliliinissat naatsorsukkanut ilanngunneqanngillat, tamatumalu aamma nalikilliliinerit nungullarnernik peqquteqaratik teknikkimik/anningaasaqarnermik tunngaveqarsinnaanerat pissutaasinnaappur.

- a. Naatsorsueriaatsimi aningaasartuutaanerusussat ikinaarneqarput, piffissami angalanerpaaffiusumi containerinik tunniussisarnermi containerit, ukiup ingerlanerani, tassalu piffissap angalanikinnerpaaffiusup januaarimiit apriliimut ingerlanerani tunniunneqartartut pingajorarterutaat pingasut sinnerlugit amerlassuseqartarmata. Tamanna umiarsualivup containerersorfiusup iluaqutaaneranik mianersortumik missiliuinerimut ilaatinneqarpoq.

Takussutissiaq 11.1.3-mi takuneqarsinnaasutut containerinik tunniussisarnermi piffissamut annaasat aqutigalugit tunisassiorsinnaanermut ajorseriaatissat 2010-mi 4,9 mio. koruuninut naatsorsorneqarput, 2030-mi 8,1 mio. koruunerpiantut qaffakkiartorlutik.

Piffissamik atuinerulernerup kingunerisaanik aningaasartuutit amerleriaatissaasa, takussutissiami matuma siulianiittumi tunngavigineqartut saniatigut, maannakkut umiarsualivimmi containerersorfiusumi piffissamik atuinerup annertusinera containerit qaleriit aamma quersuup,

containerit nassiussanik ataasiakkaanik imallit puuineqartarfiata eqqaani nunaminertap CFS-imut (Container Freight Station) atorineqartup akornanni containerinik assartuinermit tunngasuuvuq, taamatullu aamma umiarsualivimmut containerinik tunniussinermit aamma piffissamik annertunerumik atuisoqartarluni. Taakkuli – kisiannili ikinnerungaatsiartunik aningaasartuuteqarfiusut – inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik naatsorsuinermit ilaatinneqanngillat, tamatumani aamma mianersortumik naliliinissaq pissutigalugu.

Tunngaviusuni biilertartunik sullissinerup annertusineri

Umiarsualivimmi ingerlasussanik piareersaanermik aqutsinermillu annerpaamik atuiffiusumi biilertartunik sullissinermit piffissaq atorineqartoq agguaqatigiissillugu minutsinut 15-inut missiliorneqarpoq, ullumikkulli maannakkut umiarsualiviusumi piffissami suliaqarnerpaaffiusumi maajimiit decembarimut piffissaq atorineqartoq agguaqatigiissillugu minutsinut 30-inut missiliorneqarpoq. Tassani – mianersortumik naliliinissaq pissutigalugu – biilertartut containerinik (imaqanngitsunik) tunniussisarnernut piffissap sullissiviusup ilassutaa ilaatinneqanngilaq.

Takussutissiaq B 11.1.4-mi piffissap ingerlanerani annertussutsit annertusinissaannut naatsorsuutigisat (2010-miit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit containerit quersuarmit anninneqartartut amerlassusaat) aamma tamatumunnga atatillugu ingerlasussanik piareersaanermik aqutsinermillu annerpaamik atuiffiusumut naleqqiullugu piffissap biilertartunut sullissiviusut sivitsornerata kingunerisaanik aningaasartuutaanerussatut naatsorsorneqartut takutinneqarput.

Takussutissiaq B 11.1.4 2010-miit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit containerinik biilertartunut tunniussisarnermi piffissap suliffiusup sivitsornerani aningaasartuutaanerussat

	2010	2015	2020	2025	2030
Containerit biilertartunut tunniunneqartut, amerl./ukiumut	8.196	9.384	10.573	12.106	13.639
Tunngaviusumi piffissamik atuneq, nal. ak./ukiumut	4.098	4.692	5.287	6.053	6.820
Umiarsualivimmi nutaami piffissamik atuneq, nal. ak./ukiumut	2.049	2.346	2.643	3.027	3.410
Piffissamik atuneruneq, nal. ak./ukiumut	2.049	2.346	2.643	3.027	3.410
Piffissamik atuneruneq, nal. ak./qaamm. 8.	1.366	1.564	1.762	2.018	2.273
Piffissamik atunerunermi aningaasartuutaanerussat, kr. qaamm. 8 ^a	1.092.800	1.251.200	1.409.600	1.614.400	1.818.400

Nassuiaat: Aningaasartuutaanerussat nalunaaquttap akunneranut aki nalinginnaasoq 800 koruuniusoq tunngavigalugu naatsorsorneqarput, tassanilu Nuummi akit atuuttut naapertorlugit biilertumut lastbiilinullu aningaasartuutit matussuserneqartarput.

- a. Naatsorsueriaatsimi aningaasartuutaanerussat ikinaarneqarput, piffissami angalanerpaaffiusumi containerinik tunniussisarnermi containerit, ukiup ingerlanerani, tassalu piffissap angalanikinnerpaaffiusup januaarimiit apriliimut ingerlanerani tunniunneqartartut pingajorarterutaat pingasut sinnerlugit amerlassuseqartarmata. Tamanna umiarsualiviup containerersorfiusup iluaqutaanerani mianersortumik missiliuinermit ilaatinneqarpoq.

Takussutissiaq 11.1.4-mi takuneqarsinnaasutut, containerinik tunniussisarnermi sullissinerup sivitsornerani biilertartunut aningaasartuutaanerussat 2010-mi 1,1 mio. koruuninut naatsorsorneqarput, 2030-mi 1,8 mio. koruunerpiantut qaffakkiartorlutik

Tunngaviusumi piffissamik atunermit annaasat anguniarlugit aningaasartuutaanerussat

Allanneqartut nassiussat amerliartornerat aamma umiarsuit sullinneqarnerisa sivisunerulernerani nassataqartussaavoq. Umiarsuarnik annertunerumik usisinnaasunik atuisoqalissanngippat, imaatigut

angalaneq sukkanerulertariaqarpoq. Tamatumali nassatarisaanik orsussamik atuineq annertunerulissaaq (ikummatissamik atuineq annertunerulissaaq).

RAL-imit oqaatigineqartut malillugit ukiumut imaatigut angalasarneq maannakkut 387.000 miilit missaannik isorartussuseqartarpoq, ullumikkullu ullut unnuallu imaatigut angalaffiusut 1.112-it atorneqartarput. 2030-mi piffissap angalaffiusup 1,2 knob-imik ilaneqarnissaa missiliorneqarpoq, tassalu piffissap angalaffiusoq ullunik unnuanillu 85-inik sivikillissalluni (piffissap talittarfimmi susaqarani uninngaffiusup nalinga). Tamatumattaq kingunerisaanik ikummatissamik atuineq 2010-mi ullormut 22 tonsiniit 2030-imi ullormut 25½ tonsinut annertusissaaq.

Takussutissiaq 11.1.5-imi tamatumunnga atatillugu imaatigut angalanerup sukkanerumik ingerlanneqalernerani ikummatissap atukkap annertusissutissaannut aningaasartuutissatut naatsorsorneqartut 2030 tikillugu ukiut tallimakkaarlugit naatsorsorneqarput.

Takussutissiaq B 11.1.5 2010-mut naleqqiullugu imaatigut angalanerup sukkanerulernerani orsussamut atukkat amerlissutissaannut aningaasartuutaanerusussat. 2015-imiit 2030-mut naatsorsukkat

	2015	2020	2025	2030
Sukkassuseq - tunngaviusoq, knob	14,8	15,1	15,4	15,7
Orsussamik atuineq - tunngaviusoq, ton/ulloq unnuarlu	22,5	23,2	24,2	25,5
Sukkassuseq – Umiarsualivik nutaaq, knob	14,5	14,5	14,5	14,5
Orsussamik atuineq - Ny havn, ton/ulloq unnuarlu	22,0	22,0	22,0	22,0
Piffissamik atuineq tamarmiusoq - tunngaviusoq, døgn	1.090	1.068	1.047	1.027
Piffissamik atuineq tamarmiusoq - Umiarsualivik nutaaq, ulloq unnuarlu	1.112	1.112	1.112	1.112
Orsussamik atuineq tamarmiusoq - tunngaviusoq, ton/ukiumut	24.525	24.778	25.337	26.189
Orsussamik atuineq tamarmiusoq - Umiarsualivik nutaaq, ton/ukiumut	24.464	24.464	24.464	24.464
Orsussamik atuinerussutit, ton/ukiumut	61	314	873	1.725
Orsussamut aningaasartuutaanerusutit, kr./ukiumut	159.744	822.291	2.286.177	4.517.361

Nassuiaat: Aningaasartuutaanerusussat orsussamut aki tonsimut 471 USD-iusoq (2010-mi qaammatini siullerni pingasuni) aamma dollarip nalinga 5,56 koruuniusoq tunngavigalugit naatsorsorneqarput.

Takussutissiaq B 11.1.5-imi takuneqarsinnaasutut piffissap annaasaq anguniarlugu orsussamik atuinerunermut aningaasartuutit 2015-imi 0,2 mio. koruuninut naatsorsorneqarput, 2030-imi 4,5 mio. koruunerpiantut qaffakkiartorlutik.

Erseqqissaatigineqartariaqarpoq, orsussamik atuinerup annertusinerani CO₂-p aniatinneqartup allannguutissaat naatsorsuutitut ilaatinneqanngimmata. Tassani allannguutissat annikitsut, naatsorsuutit inernerinut tamarmiusunut sunniuteqartussaannngitsut pineqarput.

Tunngaviusumi avataani toqqorsivimmut tassanngaanniillu assartuinerumut aningaasartuutit Nuummi umiarsualivimmi atortut umiarsualivimmik containerersorfiusumik nutaamik ilaneqanngippata, siusinnerusukkut RAL-imit oqaatigineqartutut piffissami suliaasaqarfinnerpaasumi avataani containerinut toqqorsivimmik pisariaqartitsisoqalertussaavoq. Tamatuma kingunerisaanik

umiarsualiviup toqqorsiviullu akornanni containerinik assartuinissaq pisariaqartinneqalissaaq. RAL-imiit naatsorsuutigineqarpoq, 2015-imi piffissami suliaasaqarfiunerpaasumi, avataani toqqorsivimmut atatillugu ukiup affaanik, tassalu juunimiit novembarimut (sapaatit akunnerinut 26-inut) sivilissuseqartumi killiliinikkut containerit 325-t missaanniittut sapaatit akunnerannut toqqorsivimmut assartorneqartassat, taakkulu 2030-mi piffissami suliaqarnerpaaffiusumi sapaatit akunnerannut 1.000-it missaannut amerlissasut.

Takussutissiaq 11.1.6-imi containerit toqqorsivimmut/toqqorsivimmiit assartorneqartartussat, taakkunungalu atatillugu assartuinnermut aningaasartuutit qaffaatissaattut naatsorsorneqartut 2015-imiit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit ineriartornissaattut naatsorsuutigisat allanneqarput. Containerit Nuummi sullitanut assartorneqartut affaannaasa toqqorsivimmut utertinneqartarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, affaat umiarsualivimmut toqqaannartumik assartorneqartassammata.

Takussutissiaq B 11.1.6 2015-imiit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit piffissami suliaasaqarfiunerpaasumi avataani toqqorsivimmut/toqqorsivimmiit containerit assartorneqarnerinut aningaasartuutaanerusussat

	2015	2020	2025	2030
Piffissami suliaasaqarfiunerpaasumi sapaatit akunnerannut containerit umiarsualivimmiit toqqorsivimmut assartorneqartartut	325	500	825	1.000
Piffissami suliaasaqarfiunerpaasumi sapaatit akunnerannut containerit avataani toqqorsivimmiit/toqqorsivimmut assartorneqartartut	487,5	750	1.237,5	1.500
Ukiut containerit avataani toqqorsivimmiit/toqqorsivimmut assartorneqartartut	12.675	19.500	32.175	39.000
Containerinik assartuinnermut aningaasartuutaanerusussat, kr./ukiumut	8.872.500	3.650.000	22.522.500	27.300.000

Nassuiaat: Sullitanut angisuunut akikillisaassisarneq pissutigalugu assartuinnermut ataatsimut aningaasartuutaanerusut naatsorsorneqarnerini 700 koruuninut aalajangerneqarput.

Takussutissiaq B 11.1.6-imi takuneqarsinnaasutut containerinik toqqorsivimmut/toqqorsivimmiit assartuussinnermut aningaasartuutissat 2015-imi 8,9 mio. koruunit missaannut naatsorsorneqarput, 2030-mi 27,3 mio. koruuninut qaffakkiartorlutik.

Saniatigut usitussutsinik pissarsinissami naatsorsuutigineqartumi imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaernerup aqutsinerullu sunniuteqarluannnginnerusumik ingerlanneqarnerani aningaasartuutissat

Boks B 11.1.1 aamma boks B 11.1.2 naapertorlugit RAL-imit oqaatigineqarpoq, piffissap ingerlanerani Kalaallit Nunaannut Kalaallillu Nunaanniit aamma Kalaallit Nunaata iluani imaatigut assartuinnerup aqqissuunneqarnera pitsaanerulersinnaasoq. Taamaallilluni Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni assartuussineq umiarsuit annerit atorlugit pitsanngorsaanerimi iluanaarutitaqartumik ingerlanneqalersinnaavoq. RAL-ip tamanna pillugu isumaliutersuuteqarnerani umiarsuit containerersortut 1100 TEU-t tunngavigineqarput. Umiarsuit 1100 TEU-t umiarsuarnit, Hals

Barre-mi killilersuutaasut pissutigalugit Aalborg-imi umiarsualivimmik tunngaviusumik atuisinnaasunit annersaapput.¹⁹⁷

Nutaamik umiarsualiviliortoqanngippat, umiarsuit annerpaaffissaat – Nuup umiarsualiviata nunataata killeqarnera pissutigalugu – 700 TEU-t maannakkut atorneqartut missaanniittunut aalajangerneqarnissaat imminut akilersinnaavoq, taamatullu umiarsuit 1100 TEU-t umiarsualiviit ullumikkutut itsillugit Sisimiunut Aasiannullu talissinnaassanngillat. Taamaalilluni anginerusunik umiarsualiinikkut nassiussat amerlassutsimikkut qaffattussatut naatsorsuutigineqartut isumagineqarsinnaanngillat. Tamatumunnga taarsiullugu umiarsuit amerlanerusut atorneqartariaqassapput. Tamatumani saniatigut aningaasartuuteqartoqassaaq, umiarsuit anginerusut (1100 TEU) angalanerannut ataatsimut aningaasartuutaat tamarmiusut umiarsuarni minnerusuni (700 TEU) aningaasartuutit assigipajaaginnarmatigut, tak. RAL. Taamaattorli ikummatissamik atuinerat annerusarpoq.

Tamatumunnga pissutsit uku pingaartumik isiginiarneqassapput. Siullermik umiarsuarmik 1.100 TEU-mik sananermut akiusoq umiarsuarmik 700 TEU-mik sananermut akiusumit qaffasinnerulaaginnarpoq. Sisak atorneqartoq annertuneruvoq, aammalu maskiina pingarneq annerulaarluni, kisiannili atortut allat, soorlu maskiina ikiortaa, aquummut maskiina, aquuttarfimmi atortut, kranit il.il. akii taamaaginnarput. Appaattut umiarsuit 1100 TEU-t niuerutigineqarnerat umiarsuit 700 TEU-t niuerutigineqarnerinit annertuneruvoq, taamaattumillu akit appasinnerupput, pingaartumik attartornermut atatillugu. Kiisalu inuttat amerlassutsimikkut katitigaanermikkullu umiarsuarni angissutsini assigiinngitsuni marluusuni assigiinnarput.

Umiarsuarmi 1100 TEU-mi umiarsuarmut 700 TEU-mut sanilliullugu ikummatissamik atuinerussutit annerpaamik 15%-it missaanniinnissaat RAL-imit naliliiffigineqarpoq. RAL-ip maannakkut umiarsuai 700 TEU-t, Nuka/Naja Arctica, ukiumut 14,3 mio. koruuninik orsussamik atuisarput. Tamanna tunngavigalugu umiarsuarmi 1100 TEU-mi umiarsuarmut 700 TEU-mut sanilliullugu orsussamut atuinerussutit ukiumut 2,15 mio. koruuninut naatsorsorneqarput.

Umiarsuarnik 1100 TEU-nik atuinissamut taarsiullugu 700 TEU-nik atuinermut saniatigut aningaasartuutissat, saniatigut umiarsuit atorneqartut ingerlanneqarnerinut aningaasartuutit tunngavigalugit naatsorsorneqarput.

RAL-imit oqaatigineqarpoq, 2009-mi ingerlatsinerimut (erniortitsinerit nalikilliliinerillu ilanngullugit) aammalu Nuka Arctica-mi taamatullu Naja Arctica-mi inuttaqarnermut aningaasartuutit 33 mio. koruunit missaanniissimasut, taakkunanngalu 14,3 mio. koruunit umiarsuup ataatsip orsussaqaarneranut atorneqarput, 2010-mi qaammatit pingasut siulliit orsussamut akit dollarillu nalinga tunngavigineqarlutik. Taamaattumik ukiumut ingerlatsinerimut aningaasartuutit umiarsuarni taakkunani ataatsimut katillugit 47 mio. koruunerpianut missiliorneqarput.

Umiarsuarnik nutaanik pisinissamut taarsiullugu usisussanik attartortoqarsinnaavoq. RAL ullumikkut piffissami angalanerpaaffiusumi ulapputissat naammassiniarlugit sapaatit akunnerini arfinilinni umiarsuarnik saniatigut attartortareerpoq. Nassiussat amerliartornerat ilutigalugu piffissaq saniatigut usitussutsinik attartorfiusoq piffissami angalanerpaaffiusumi tamarmiusumi pisalissaaq (qaammatini arfineq pingasuni). Pissutsini tunngaviusuni naatsorsuutigineqarpoq, umiarsuarnik containerersortunik

¹⁹⁷ Malugalugu, matumani taaguut 1100 TEU atorneqarmat, naak umiarsuit angissuserpiaat pisinnaasallu 1200 TEU-jusussaagaluartut. 1100 TEU-t nassarneqarsinnaasorpiaat amerlassusaannut taaguutaavoq. Taamatuttaaq umiarsuit 700 TEU-nik taaneqarput, naak angissuserpiaat pisinnaasaallu 800 TEU-jugaluartut.

sikunut qajannaallisagaangitsunik 700 TEU-nik piffissaq angalanerpaaffiusoq qaammatinik arfineq pingasunik sivisussuseqartoq tamakkerlugu attartortoqartalissasoq.

Umiarsuarmik containerersortumik 700 TEU-mik attartornermut akiusoq 2008-mi ullormut 10.000 USD-t missaanniippoq. Umiarsuarnilli attartornermut akiusut neqeroorutit/piumasaqarneq pissutigalugu allanngorangaatsiartarput. Taamaattumik akiusut taaneqartut akunnaallisarlugit 2008-miit 2009-mut affaannanngortinneqarput. RAL-ip siunissaq eqqarsaatigalugu 2008-mi akiusut atuutiinnarnissaat naatsorsuutigaa. Tamanna tunngavigalugu umiarsuarmik containerersortumik ulluni 240-ni attartornermut aningaasartuutissat 13,3 mio. koruuninut naatsorsorneqarsinnaapput (aningaasat nalingat atorineqartoq tassaavoq 5,56 DKK/USD), tassani orsussamut aningaasartuutissat 9,5 mio. koruuniummata (14,3 mio. koruunit pingajorarterutaat marluk). Taakku tunngavigalugit umiarsuarmik containerersortumik 700 TEU-mik qaammatini arfineq pingasuni attartorneq ukiumut 23 mio. koruuneqassaaq.

Pissutsini qinigassani umiarsuit containerersortut sikunut qajannaallisagaangitsut 1100 TEU-t marluk qaammatini arfineq pingasuni attartorneqassapput. Umiarsuarnik containerersortunik sikunut qajannaallisagaangitsunik 1100 TEU-nik marlunnik qaammatini arfineq pingasunik attartornermut aningaasartuutissat umiarsuarnik containerersortunik 700 TEU-nik attartornermit 2 mio. koruunit missaannik amerlanerussapput, orsussamut aningaasartuutissat 1½ mio. koruuninik amerlanerusussaammata (2,15 mio. koruunit pingajorarterutaat marluk). Umiarsuarmik containerersortumik 1100 TEU-mik pisinermut akiusussatut killissarititaasoq qaffasinnerusussaammat, aningaasat taakku inuiaqatigiit aningaasaqamerannik naatsorsuinermit ½ mio. koruuninik amerlineqarput, 2 mio. koruuninngorlugit.

Boks B 11.1.1-imi aamma B 11.1.2-mi takuneqarsinnaasutut containerit naammassisinnaasat assigiinngissutaasa eqikkarneqarnerini tunngaviusumi umiarsuit 700 TEU-t pingasut pissutsini qinigassani umiarsuarnik containerersortunik 1100 TEU-nik marlunnik taarserneqassapput. Umiarsuit sikunut qajannaallisagaangitsut, tassalu tunngaviusumi umiarsuaq 700 TEU ataaseq aamma pissutsini qinigassani umiarsuit 1100 TEU-t marluk qaammatini arfineq pingasuni piffissami angalanerpaaffiusumi ajornaquteqanngitsumik attartorneqarsinnaapput. Pissutsini tunngaviusuni umiarsuit containerersortut 700 TEU-t marluk allat sikunut qajannaallisagaassapput, taakku Kalaallit Nunaanni Nuummuinnaq talittartusaaanngimmata. Umiarsuit containerersortut immikkorluinnaq ittut taakku attartorneqarsinnaanersut qularnarnerujussuvoq, attartorneqarsinnaassappatalu taakkununga aningaasartuutissat umiarsuarnut containerersortunut sikunut qajannaallisagaangitsunut 700 TEU-nut nalinginnaasunut aningaasartuutissanit amerlanerungaatsiassasut ilimagineqartariaqarpoq.

Pissutsini tunngaviusuni aamma pissutsini qinigassani ingerlatsinermut aningaasartuutit assigiinngissutaat, matuma siuliani tunngavigineqartut atorlugit takussutissiaq B 11.1.7-imi eqikkarneqarput.

Takussutissiaq B 11.1.7 Pissutsini tunngaviusuni aamma pissutsini qinigassani umiarsuit containerersortut ukiumut ingerlatsinermut aningaasartuutaat

RAL-ip umiarsuarnik containerersortunik 700 TEU-nik, sikusiornissamut qajannaallisakkanik (Nuka/Naja Artica-tut ittut) marlunnik piginnittuunerani pissutsit tunngaviusut:	
Umiarsuarnik containerersortunik 700 TEU-mik, sikusiornissamut qajannaallisagaannngitsumik qaammatini arfineq pingasuni attartornermi ingerlatsinermut	23 mio. kr.
Umiarsuarnik containerersortunik sikunut qajannaallisagaannngitsumik 700 TEU-mik attartukkamik qaammatini arfineq pingasuni attartorluni ingerlatsinermut aningaasartuutit	
Umiarsuarnik containerersortunik marlunnik sikunut qajannaallisakkanik 700 TEU-nik, RAL-imit pigineqartunik aammalu piffissap angalanerpaaffiusup avataani attartortinneqarneq ajortunik ingerlatsinermut aningaasartuutit	94 mio. kr.
Ingerlatsinermut aningaasartuutissat katillugit	117 mio. kr.
Pissutsini qinigassani umiarsuit containerersortut 700 TEU-it pingasut tamarmik – marluk qajannaallisakkat ataaserlu sikunut qajannaallisagaannngitsumik – qaammatini arfineq pingasuni attartorneqarpata:	
Umiarsuarnik containerersortunik sikunut qajannaallisagaannngitsumik 700 TEU-nik marlunnik qaammatini arfineq pingasuni attartorluni ingerlatsinermut aningaasartuutit	23 mio. kr.
Umiarsuarnik containerersortunik sikunut qajannaallisagaannngitsumik 700 TEU-nik marlunnik qaammatini arfineq pingasuni attartorluni ingerlatsinermut aningaasartuutit, minnerpaamik	46 mio. kr.
Ingerlatsinermut aningaasartuutissat katillugit	69 mio. kr.
Pissutsini qinigassani umiarsuarnik containerersortunik sikunut qajannaallisagaannngitsumik 1100 TEU-nik marlunnik qaammatini arfineq pingasuni attartorluni:	
Ingerlatsinermut aningaasartuutissat katillugit [2*(23+2) mio. kr.]	50 mio. kr.

Nassuiaat: Aningaasat allanneqartut maannakkut Kalaallit Nunaata imartaanut inatsisinik tunngaveqarput. Ilaatigut Polar Code-mi, IMO-mi (International Maritime Organisation) isumaqatiginninniutigineqartumi pitsaassusissat sak-kortusineqassappata, tamanna pissutsini tunngaviusuni taamatullu pilersaarusiorfiusuni ingerlatsinermut aningaasartuutit amerlinerinik kinguneqassaaq. Tamanna pissappat pissutsit tunngaviusut pilersaarusiorfiusullu sun-nerneqartussaammata, taakku Assartuussineq pillugu Isumaliogatigiissitap naatsorsukkanut ilanngutinnigilai.

Takuneqarsinnaasutut pissutsini tunngaviusuni takussutissiaq B 11.1.7-imi takussutissiat marluk ikkunneqarput, pissutsillu aappaanni naatsorsuutigineqarpoq umiarsuarnik containerersortunik sikunut qajannaallisakkanik 700 TEU-nik attartornissaq ajornassasoq imaluunniit imminut akilersinnaassanani. Tamatumunnga ataqatigiissillugu naatsorsuutigineqarpoq, umiarsuit immikkoorluinnaq ittut taakku piffissap angalanerpaaffiusup avataani attartortinneqarsinnaanngitsut. Imaassinnaavoq naliliineq taanna isumalluarpallanngitsumik naliliinerusoq.

Takussutissiali aappaa qularutissaanngitsumik isumalluarpallaartumik naliligaavoq. Tassani ilaatigut umiarsuit containerersortut 700 TEU-t tamarmik – taamaallilunilu aamma umiarsuit sikunut qajannaallisakkat marluk – attartorneqarsinnaaneratt, tamatumalu saniatigut umiarsuup containerersortup sikunut qajannaallisagaannngitsup 700 TEU-p akeqataanik attartorneqarsinnaaneratt naatsorsuutigineqarpoq. Takussutissiami siullermi paasissutissiissutigineqartut tunngavigalugit ukiumut ingerlatsinermut aningaasartuutissat 117 mio. koruuniupput, kiisalu takussutissiaq aappaani 69 mio. koruuniullutik. Taakku pissutsini qinigassani ingerlatsinermut 50 mio. koruuninut missiliorneqartunut atatinneqassaaq. Imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaanerup aqutsinerullu pitsaanerunerani ukiumut sipaagassat ikinnerpaamik 19 mio. koruuniunissaat tassani pineqarpoq. Mianersortumik naliliineq ersarissoq tunngavigalugu tunngaviusumik inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik naliliinermi sipaagassat 19 mio. koruuniinnaat tunngavigineqarnissaat toqqarneqarpoq. Taakku saniatigut aamma malussajassutsimik naatsorsuisoqarpoq, tassanilu imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaanerup aqutsinerullu pitsaanerunerani sipaagassat ukiumut 30 mio. koruuninut aalajangerneqarput. Umiarsuit containerersortut ingerlanneqarnerinut

anigaasartuutissat assigiinnigissutaat 2015-imiit atulissapput.¹⁹⁸ Erseqqissaatigineqassaaq, assigiinnigissut taanna piffissami anigaasaliiffiusussatut atorineqartumi ukiut sinnerinut tamanut, tassalu 2016-imiit 2039-mut atuutsinneqarmat.

Isertitarisinnaasanit annaasassat

Nuummi umiarsualivik allineqassappat, tamanna aamma umiarsualivinnik alliliinissamut atatillugu iluanaarutaasinnaasutut atorluarneqarsinnaasunut, immikkoortoq 10.3-mi taaneqartunut iluaqutaasinnaavoq. Sinerissap avataani ingerlatanut umiarsualivittut aallaaviusutut atuunnermi, umiarsuit sinersortitsillutik takornariartitsisartut amerlinerini kiisalu kilisaatinit avataaneersunit isertitaqarnerussutaasinnaasut immikkoortoq 10.3-mi nassuiarneqarput. Isertitaqarnerussutaasinnaasut taakku ilaat aamma Nuummi umiarsualiviup saniatigut umiarsualivinnik allanik alliliinikkut piviusunngortinneqarsinnaapput. Taamaattumik isertitarisinnaasat taakkuluunniit ilaat naatsorsukkanut ilanngunneqanngillat, umiarsualivimmut aalajangersimasumut tutsinneqarsinnaannginnamik, aammalu Nuup umiarsualivianut tutsinneqarsinnaanatik – tassa maannakkut ilisimasat tunngavigalugit.

Ingerlatsinermut anigaasartuutit allannguutissaannut ataatsimut takussutissiaq

Takussutissiaq B 11.1.8-mi anigaasartuutissat ingerlaavartut eqikkarlugit, Nuummi umiarsualiviup containerersorfiusup nutaap anigaasaqarnikkut sunniutissaannut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap naatsorsugaanut ilanngunneqartut eqikkarlugit takussutissiorneqarput, tassanilu umiarsualiviup pioreersup allineqarani, kisiannili avataani containerinut toqqorsivilerneqarluni assersuutigineqarpoq.

¹⁹⁸ Oqaatigineqartutut anigaasat assigiinnigissutaat inuiaqatigiinni anigaasaqarnermut immiut akilersinnaassutsimik misissueqqissaarnernut soqutiginaateqarput.

Takussutissiaq B 11.1.8 Nuummi umiarsualivimmi nutaami 2015-imiit 2030-mut ukiut tallimakkaarlugit ingerlaavartumik aningaasartuutissat pissutsinut tunngaviusunut sanilliullugit ukiumut allannguutissat takussutissiornerat

Ukiunut mio. kr.	2015	2020	2025	2030
Nuummi umiarsualivimmi nutaami ingerlatsinermut aserfal-latsaaliuinerimullu aningaasartuutit annertunerulersut	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Ingerlatsinermut aningaasartuutit, avataani toqqorsivik	2,5	2,5	2,5	2,5
Tunngaviusumi umiarsuarnik sullissinermut piffissap atorne-qartup annertusinera	3,3	5,1	7,3	10,3
Tunngaviusumi tunniussisarnermut piffissap atorneqartup annertusinera	5,6	6,3	7,2	8,1
Tunngaviusumi biilertartunut sullissinermut piffissap atorne-qartup annertusinera	1,3	1,4	1,6	1,8
Tunngaviusumi piffissap imaatigut angallaviusup sukkaneru-sumik ingerlanneqalemera pissutigalugu orsussamik atuine-runeq	0,2	0,8	2,3	4,5
Tunngaviusumi avataani toqqorsivimmut/toqqorsivimmiit containerinik assartuussinermut aningaasartuutaanerusut	8,9	13,7	22,5	27,3
Tunngaviusumi imaatigut angallassinermi ingerlasussanik piareersaanerup aqutsinerullu pitsaannginnerata kingunerisaaanik aningaasartuutaanerusut	19,0	19,0	19,0	19,0
Aningaasartuutit ingerlaavartut assigiinngissutaat katillugit	37,0	45,0	58,6	69,7

Nassuiaat: Matuma siuliani takussutissiami inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissueqqissaarnermi ukiut allanneqartut akornanni aningaasartuutit ingerlaavartut amerlaqatigiissitsilluni nutarterlugit naatsorsorneqarput. 2031-imiit 2039-mut kisitsisini 2030-mut annertussuliussanut mianersortumik naliliineq atorneqarpoq.

Takussutissiaq B 11.1.8-mi takuneqarsinnaasutut, Nuummi umiarsualivimmik containerersorfiusumik sananermi ukiumoortumik aningaasartuutit ingerlaavartut 2015-imi 37 mio. koruuniniit 2030-mi 70 mio. koruuninut ikilisinneqartussaapput.